

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅSDIREKTIV (EU) 2016/97**2019/EØS/8/13****av 20. januar 2016****om forsikringsdistribusjon (omarbeiding)(*)**

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 53 nr. 1 og artikkel 62,

under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,

etter oversending av utkast til regelverksakt til de nasjonale parlamentene,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽¹⁾,

etter den ordinære regelverksprosedyren⁽²⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Det skal foretas en rekke endringer i europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/92/EF⁽³⁾. Av klarhetshensyn bør nevnte direktiv omarbeides.
- 2) Etersom hovedformålet med denne omarbeidingen er å harmonisere nasjonale bestemmelser om forsikrings- og gjenforsikringsdistribusjon, og ettersom disse formene for virksomhet utøves i hele Unionen, bør dette nye direktivet baseres på artikkel 53 nr. 1 og artikkel 62 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte (TEUV). Et direktiv er godt egnet til en slik harmonisering siden gjennomføringsbestemmelsene på områdene som omfattes av dette direktiv, ved behov kan tilpasses eventuelle særtrekk ved markedet og rettssystemet i hver enkelt medlemsstat. Dette direktiv bør også ha som mål å samordne nasjonale regler om adgang til å utøve virksomhet innen forsikrings- og gjenforsikringsdistribusjon.
- 3) Dette direktiv har imidlertid som mål å oppnå en minsteharmonisering, og det bør derfor ikke hindre medlemsstatene i å opprettholde eller innføre strengere bestemmelser for å verne kunder, forutsatt at slike bestemmelser er forenlige med unionsretten, herunder dette direktiv.
- 4) Forsikrings- og gjenforsikringsformidlere spiller en sentral rolle ved distribusjonen av forsikrings- og gjenforsikringsprodukter i Unionen.
- 5) Ulike typer personer eller institusjoner, for eksempel agenter, meglere og foretak som yter både bank- og forsikrings-tjenester («bancassurance»), forsikringsforetak, reisebyråer og bilutleieselskaper, kan distribuere forsikringsprodukter. Likebehandling av aktører og forbrukervern forutsetter at alle disse personene eller institusjonene omfattes av dette direktiv.
- 6) Forbrukerne bør omfattes av samme verneniå uavhengig av forskjeller mellom ulike distribusjonskanaler. For å sikre at samme verneniå blir gitt, og at forbrukeren kan dra nytte av sammenlignbare standarder, særlig når det gjelder offentliggjøring av opplysninger, er det avgjørende at distributørene har like konkurransevilkår.
- 7) Anvendelsen av direktiv 2002/92/EF har vist at en rekke bestemmelser må presiseres ytterligere for å gjøre det enklere å utøve forsikringsdistribusjon, og at det av hensyn til forbrukervernet kreves at nevnte direktivs virkeområde utvides til å omfatte alt salg av forsikringsprodukter. Forsikringsforetak som selger forsikringsprodukter direkte, bør bringes inn under dette direktivs virkeområde på samme grunnlag som forsikringsagenter og -meglere.

(*) Denne unionsrettsakten, kunngjørt i EUT L 26 av 2.2.2016, s. 19, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 214/2018 av 26. oktober 2018 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester), ennå ikke kunngjørt.

(1) EUT C 44 av 15.2.2013, s. 95.

(2) Europaparlamentets holdning av 24. november 2015 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 14. desember 2015.

(3) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/92/EF av 9. desember 2002 om forsikringsformidling (EFT L 9 av 15.1.2003, s. 3).

- 8) For å sikre at samme vernnivå anvendes uansett hvilken kanal kundene kjøper et forsikringsprodukt gjennom, enten direkte fra et forsikringsforetak eller indirekte fra en formidler, skal dette direktivs virkeområde omfatte ikke bare forsikringsforetak eller forsikringsformidlere, men også andre markedsdeltakere som har salg av forsikringsprodukter som en tilleggsvirksomhet, for eksempel reisebyråer og bilutleieselskaper, med mindre de oppfyller vilkårene for unntak.
- 9) Det er fortsatt betydelige forskjeller mellom nasjonale bestemmelser, noe som skaper hindringer for adgangen til å starte og utøve virksomhet innen forsikrings- og gjenforsikringsdistribusjon i det indre marked. Det er behov for ytterligere å styrke det indre marked og fremme et reelt indre marked for produkter og tjenester knyttet til livsforsikring og skadeforsikring.
- 10) Den finansielle uroen den seneste tiden har understreket viktigheten av å sikre effektivt forbrukervern i alle finanssektorer. Det er derfor hensiktsmessig å styrke forbrukernes tillit og å gjøre reglene for distribusjonen av forsikringsprodukter mer ensartede for å sikre tilstrekkelig vern for forbrukere i hele Unionen. Forbrukervernet bør styrkes i forhold til nivået i direktiv 2002/92/EF for å redusere behovet for ulike nasjonale tiltak. Det er viktig å ta hensyn til særtrekkene ved forsikringsavtaler sammenlignet med investeringsprodukter som reguleres i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU⁽¹⁾. Distribusjonen av forsikringsavtaler, herunder forsikringsbaserte investeringsprodukter, bør derfor reguleres i henhold til dette direktiv og bringes i samsvar med direktiv 2014/65/EU. Minstestandardene bør heves når det gjelder distribusjonsregler, og det bør skapes like vilkår for alle forsikringsbaserte investeringsprodukter.
- 11) Dette direktiv bør få anvendelse på personer hvis virksomhet består i å yte forsikrings- eller gjenforsikringsdistribusjonstjenester til tredjeparter.
- 12) Dette direktiv bør få anvendelse på personer hvis virksomhet består i å gi opplysninger om en eller flere forsikringsavtaler ut fra kriterier som kunden har valgt, uansett om det er via et nettsted eller via andre medier, eller i å utarbeide en rangering av forsikringsprodukter eller tilby en rabatt på prisen for en forsikringsavtale når kunden ved avslutningen av prosessen direkte eller indirekte kan inngå en forsikringsavtale. Dette direktiv bør ikke få anvendelse på nettsteder som administreres av offentlige myndigheter eller forbrukersammenslutninger som ikke har som formål å inngå en avtale, men bare sammenligne forsikringsprodukter som er tilgjengelige på markedet.
- 13) Dette direktiv bør ikke få anvendelse på innledende virksomhet som bare består i levering av data og opplysninger om potensielle forsikringstakere til forsikrings- eller gjenforsikringsformidlere eller -foretak eller av opplysninger om forsikrings- eller gjenforsikringsprodukter eller forsikrings- eller gjenforsikringsformidlere eller -foretak til potensielle forsikringstakere.
- 14) Dette direktiv bør ikke få anvendelse på personer med en annen yrkesvirksomhet, for eksempel skatteeksperter, regnskapsførere eller advokater, som ved enkelte anledninger gir råd om forsikringsdekning som ledd i denne andre yrkesvirksomheten, og det bør heller ikke få anvendelse på personer som bare gir generelle opplysninger om forsikringsprodukter, forutsatt at formålet med denne virksomheten ikke er å hjelpe kunden med å inngå eller oppfylle en forsikrings- eller gjenforsikringsavtale. Dette direktiv bør ikke få anvendelse på yrkesmessig skadebehandling på vegne av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak eller på taksering og oppgjør av skadetilfeller.
- 15) Dette direktiv bør ikke få anvendelse på personer som utøver forsikringsdistribusjon som en tilleggsvirksomhet, dersom premien ikke overstiger et visst beløp og de dekkede risikoene er begrensede. Slik forsikring kan utfylle en vare eller en tjeneste, herunder i forbindelse med risikoen for at en tjeneste som forventes å bli brukt på et visst tidspunkt, ikke blir brukt, for eksempel en togreise, et medlemskap ved et treningssenter eller et sesongkort ved et teater, og andre risikoer knyttet til reiser, for eksempel innstilte avganger eller tap av bagasje. For å sikre at det alltid er en tilstrekkelig grad av forbrukervern knyttet til virksomhet innen forsikringsdistribusjon, bør imidlertid et forsikringsforetak eller en forsikringsformidler som utøver distribusjonsvirksomhet gjennom en forsikringsformidler som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, og som er unntatt fra kravene i dette direktiv, sikre oppfyllelsen av visse grunnleggende krav, for eksempel til opplysninger om egen identitet og om hvordan klage kan inngis, og sikre at det tas hensyn til kundens krav og behov.

⁽¹⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om endring av direktiv 2002/92/EF og direktiv 2011/61/EU (EUT L 173 av 12.6.2014, s. 349).

- 16) Dette direktiv bør sikre at samme forbrukervernivå anvendes, og at alle kunder kan dra fordel av sammenlignbare standarder. Dette direktiv bør fremme like vilkår og konkurransevilkår for formidlere, uavhengig av om de er bundet til et forsikringsforetak. Det er en fordel for forbrukerne dersom forsikringsprodukter distribueres gjennom ulike kanaler og gjennom formidlere med ulike former for samarbeid med forsikringsforetak, forutsatt at alle er pålagt å anvende sammenlignbare regler for forbrukervern. Medlemsstatene bør ta hensyn til dette ved gjennomføringen av dette direktiv.
- 17) Dette direktiv bør ta hensyn til forskjellene mellom de ulike typene distribusjonskanaler. Det bør for eksempel ta hensyn til særtrekkene ved forsikringsformidlere som er avtaleforpliktet til å utøve virksomhet innen forsikringsdistribusjon utelukkende i samarbeid med et eller flere forsikringsforetak som finnes i visse medlemsstaters markeder («bundne forsikringsformidlere»), og det bør innføre hensiktsmessige og forholdsmessige vilkår som gjelder for de ulike typene distribusjon. Særlig bør medlemsstatene kunne fastsette at den forsikrings- eller gjenforsikringsdistributøren som har ansvar for virksomheten til en forsikrings- eller gjenforsikringsformidler eller en forsikringsformidler som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, skal sikre at denne formidleren oppfyller vilkårene for registrering, og registrere formidleren.
- 18) Forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, som er fysiske personer, bør registreres hos vedkommende myndighet i medlemsstaten der de har sitt bosted. Personer som daglig pendler mellom medlemsstaten der de har sin privatbolig, og medlemsstaten der de utøver sin distribusjonsvirksomhet, dvs. deres forretningssted, bør registreres i den medlemsstaten der de har sitt forretningssted. Forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, som er juridiske personer, bør registreres hos vedkommende myndighet i medlemsstaten der de har sitt forretningskontor eller, dersom de i henhold til nasjonal rett ikke har et forretningskontor, sitt hovedkontor. Medlemsstatene bør kunne tillate at andre organer samarbeider med vedkommende myndigheter om registreringen og reguleringen av forsikringsformidlere. Forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, bør registreres, forutsatt at de oppfyller strenge faglige krav knyttet til kompetanse, god vandel, dekning gjennom yrkesansvarsforsikring og finansiell kapasitet. Formidlere som allerede er registrert i medlemsstatene, bør ikke være forpliktet til å registrere seg på nytt i henhold til dette direktiv.
- 19) Forsikringsformidlers manglende mulighet til fritt å utøve sin virksomhet i hele Unionen hindrer et velfungerende indre marked for forsikring. Dette direktiv er et viktig skritt i retning av styrket forbrukervern og økt markedsintegrasjon.
- 20) Forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, bør kunne benytte seg av etableringsadgangen og adgangen til å yte tjenester som er nedfelt i TEUV. Registrering i hjemstaten bør derfor gi forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, rett til å utøve virksomhet i andre medlemsstater i samsvar med prinsippene om etableringsadgang og adgang til å yte tjenester, forutsatt at hensiktsmessige framgangsmåter for melding mellom vedkommende myndigheter er fulgt.
- 21) For å sikre høy kvalitet på tjenestene og et effektivt forbrukervern bør hjemstater og vertsstater samarbeide nært om håndhevingen av forpliktelsene fastsatt i dette direktiv. Dersom forsikrings- eller gjenforsikringsformidlere eller forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, utøver virksomhet i forskjellige medlemsstater i henhold til adgangen til å yte tjenester, bør vedkommende myndighet i hjemstaten ha ansvar for å sikre at forpliktelsene fastsatt i dette direktiv oppfylles med hensyn til den samlede virksomheten i det indre marked. Dersom vedkommende myndighet i en vertsstat blir oppmerksom på overtredelser av forpliktelser på vertsstats territorium, bør den underrette vedkommende myndighet i hjemstaten, som bør være forpliktet til å treffe hensiktsmessige tiltak. Dette gjelder særlig med hensyn til overtredelser av reglene for krav til god vandel, faglig kunnskap og kompetanse eller for god forretningskikk. Videre bør vedkommende myndighet i vertsstaten ha rett til å gripe inn dersom hjemstaten ikke treffer hensiktsmessige tiltak, eller dersom tiltakene som treffes, er utilstrekkelige.
- 22) Når det gjelder opprettelsen av en filial eller permanent tilstedeværelse i en annen medlemsstat, er det hensiktsmessig å fordele håndhevingsansvaret mellom hjemstaten og vertsstaten. Mens ansvaret for overholdelse av forpliktelser som påvirker virksomheten som helhet – for eksempel reglene for faglige krav – bør ligge hos vedkommende myndighet i

hjemstaten i henhold til de samme reglene som gjelder for yting av tjenester, bør vedkommende myndighet i vertsstaten være ansvarlig for å håndheve reglene for opplysningskrav og for god forretningsskikk med hensyn til de tjenestene som ytes på dens territorium. Dersom vedkommende myndighet i en vertsstat blir oppmerksom på overtredelser av forpliktelser på vertsstatens territorium som dette direktiv ikke pålegger vertsstaten ansvar for, bør den imidlertid underrette vedkommende myndighet i hjemstaten, som bør være forpliktet til å treffe hensiktsmessige tiltak. Dette gjelder særlig med hensyn til overtredelser av reglene for krav til godandel, faglig kunnskap og kompetanse. Videre bør vedkommende myndighet i vertsstaten ha rett til å gripe inn dersom hjemstaten ikke treffer hensiktsmessige tiltak, eller dersom tiltakene som treffes, er utilstrekkelige.

- 23) Vedkommende myndigheter i medlemsstatene bør ha alle nødvendige midler til rådighet for å sikre at forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, utøver sin virksomhet på en korrekt måte i hele Unionen, enten den utøves i henhold til etableringsadgangen eller adgangen til å yte tjenester. For å sikre effektivt tilsyn bør alle tiltak som iverksettes av vedkommende myndigheter, stå i forhold til arten, omfanget og kompleksiteten av de risikoene en bestemt distributørs virksomhet innebærer, uansett hvilken betydning den berørte distributøren har for den overordnede finansielle stabiliteten i markedet.
- 24) Medlemsstatene bør opprette et felles informasjonssted som gir forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, tilgang til deres registre. Dette felles informasjonsstedet bør også inneholde en hyperlenke til de enkelte relevante vedkommende myndigheter i hver medlemsstat. For å oppnå økt gjennomsiktighet og lette handelen over landegrensene bør Den europeiske tilsynsmyndighet for forsikring og tjenestepensjoner (EIOPA), opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1094/2010⁽¹⁾, opprette, offentliggjøre og løpende oppdatere en felles elektronisk database med opplysninger om hver forsikrings- og gjenforsikringsformidler og forsikringsformidler som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, som har meddelt en hensikt om å benytte seg av etableringsadgangen eller adgangen til å yte tjenester. Medlemsstatene bør umiddelbart oversende relevante opplysninger til EIOPA for å gi den mulighet til å gjøre dette. Databaseen bør inneholde en hyperlenke til de enkelte relevante vedkommende myndigheter i hver medlemsstat. Hver vedkommende myndighet i hver medlemsstat bør på sitt nettsted ha en hyperlenke til databaseen.
- 25) En formidlers permanente tilstedeværelse som kan likestilles med en filial på en annen medlemsstats territorium, bør behandles på samme måte som en filial, med mindre formidleren lovlig oppretter tilstedeværelsen i en annen juridisk form. Dette kan, avhengig av ytterligere omstendigheter, være tilfelle selv om tilstedeværelsen ikke formelt har form av en filial, men bare består i et kontor som ledes av formidlerens eget personale eller av en person som er uavhengig, men som har fast fullmakt til å opptre på vegne av formidleren på samme måte som et agentur.
- 26) Hjemstatens og vertsstatens gjeldende rettigheter og ansvarsområder i forbindelse med tilsynet med forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, som er registrert av dem eller utøver virksomhet innen forsikrings- eller gjenforsikringsdistribusjon på deres territorium i henhold til etableringsadgangen eller adgangen til å yte tjenester, bør være klart fastsatt.
- 27) For å håndtere situasjoner der en forsikringsformidler eller en gjenforsikringsformidler som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, etableres i en medlemsstat utelukkende for å unngå å måtte overholde reglene i en annen medlemsstat der den helt eller hovedsakelig utøver sin virksomhet, kan det å gi vertsstaten mulighet til å treffe forebyggende tiltak være en egnet løsning dersom virksomheten utgjør en alvorlig trussel mot forsikrings- og gjenforsikringsmarkedets ordnede virkemåte i vertsstaten, og slike tiltak bør ikke hindres av dette direktiv. Disse tiltakene bør imidlertid ikke utgjøre en hindring for adgangen til å yte tjenester eller etableringsadgangen eller begrense adgangen til å utøve virksomhet over landegrensene.
- 28) Det er viktig å sikre et høyt faglig nivå og høy kompetanse blant forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, og blant ansatte i forsikrings- og gjenforsikringsforetak som deltar i virksomhet før, under og etter salg av forsikrings- og gjenforsikringsavtaler. Den

⁽¹⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1094/2010 av 24. november 2010 om opprettelse av en europeisk tilsynsmyndighet (Den europeiske tilsynsmyndighet for forsikring og tjenestepensjoner), om endring av beslutning nr. 716/2009/EF og om oppheving av kommisjonsbeslutning 2009/79/EF (EUT L 331 av 15.12.2010, s. 48).

faglige kunnskapen til formidlere og forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, og til ansatte i forsikrings- og gjenforsikringsforetak må derfor samsvare med disse virksomhetenes kompleksitet. Det bør kreves at forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, kjenner til vilkårene i de avtalene de distribuerer, og eventuelt regler for behandling av erstatningskrav og klager.

- 29) Videreutdanning og utvikling bør sikres. Slik utdanning og utvikling kan omfatte ulike typer tilrettelagte læringsmuligheter, herunder kurs, e-læring og veiledning. Spørsmål som gjelder form, innhold og nødvendige sertifikater eller annen relevant dokumentasjon, for eksempel en registeroppføring eller en bestått eksamen, bør reguleres av medlemsstatene.
- 30) Kravene knyttet til integritet bidrar til en solid og pålitelig forsikringssektor og til å nå målet om tilstrekkelig vern av forsikringstakere. Dette omfatter krav om ikke å være oppført i strafferegisteret eller i noe annet tilsvarende nasjonalt register knyttet til visse lovovertridelser, for eksempel overtridelser av regelverket for finansielle tjenester, overtridelser knyttet til uærlighet, bedrageri eller økonomisk kriminalitet og andre overtridelser i henhold til selskapsretten, konkursretten eller insolvenslovgivningen.
- 31) Det er også viktig at relevante personer i ledelsesstrukturen hos forsikrings- eller gjenforsikringsformidlere eller forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, som deltar i distribusjonen av forsikrings- eller gjenforsikringsprodukter, og de relevante ansatte hos en forsikrings- eller gjenforsikringsdistributør som deltar direkte i forsikrings- eller gjenforsikringsdistribusjon, har et tilstrekkelig kunnskaps- og kompetansenivå med hensyn til distribusjonsvirksomheten. Et hensiktsmessig kunnskaps- og kompetansenivå bør sikres gjennom anvendelse av spesifikke kunnskapskrav og faglige krav for disse personene.
- 32) Medlemsstatene bør ikke behøve å anse ledere eller ansatte som ikke deltar direkte i distribusjonen av forsikrings- og gjenforsikringsprodukter, som relevante personer. Når det gjelder forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og -foretak, bør det forventes at alle ansatte som deltar direkte i distribusjonsvirksomheten, har tilstrekkelig kunnskaps- og kompetansenivå, med visse unntak, for eksempel for ansatte som har bare administrative oppgaver. Når det gjelder forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, bør i det minste de personene som har ansvar for forsikringsdistribusjonen, anses som relevante ansatte som forventes å ha et tilstrekkelig kunnskaps- og kompetansenivå. Dersom forsikrings- og gjenforsikringsdistributøren er en juridisk person, bør de personene i ledelsesstrukturen som har ansvar for å gjennomføre retningslinjer og framgangsmåter i forbindelse med distribusjonen av forsikrings- og gjenforsikringsprodukter, også oppfylle krav om tilstrekkelig kunnskap og kompetanse. For dette formål skal den personen som har ansvar for forsikrings- eller gjenforsikringsdistribusjonen hos forsikrings- og gjenforsikringsformidleren og forsikringsformidleren som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, alltid oppfylle kunnskaps- og kompetansekravene.
- 33) Når det gjelder forsikringsformidlere og forsikringsforetak som gir råd om eller selger forsikringsbaserte investeringsprodukter til ikke-profesjonelle kunder, bør medlemsstatene sikre at de har et tilstrekkelig kunnskaps- og kompetansenivå med hensyn til produktene som tilbys. Slik kunnskap og kompetanse er særlig viktig med tanke på den økte kompleksiteten og den kontinuerlige innovasjonen i utformingen av forsikringsbaserte investeringsprodukter. Kjøp av et forsikringsbasert investeringsprodukt innebærer en risiko, og investorene bør kunne stole på opplysningene i og kvaliteten på vurderingene som framlegges. Videre bør ansatte gis tilstrekkelig med tid og ressurser til at de kan gi kundene alle relevante opplysninger om produktene som tilbys.
- 34) Samordningen av nasjonale bestemmelser om faglige krav til og registrering av personer som starter og utøver virksomhet innen forsikrings- og gjenforsikringsdistribusjon, kan bidra både til gjennomføringen av det indre marked for finansielle tjenester og til å styrke forbrukervernet på dette området.
- 35) For å fremme handel over landegrensene bør det innføres prinsipper for gjensidig anerkjennelse av formidlers kunnskaper og ferdigheter.
- 36) Til tross for de eksisterende ordningene med felles pass for forsikringsgivere og -formidlere, er forsikringsmarkedet i Unionen fortsatt svært fragmentert. For å gjøre det lettere å utøve virksomhet over landegrensene og øke gjennom-siktigheten for kundene bør medlemsstatene sikre offentliggjøring av de gjeldende reglene knyttet til allmennhetens interesse på deres territorier, og et felles elektronisk register og opplysninger om alle medlemsstatenes regler knyttet til allmennhetens interesse som får anvendelse på forsikrings- og gjenforsikringsdistribusjon, bør gjøres offentlig tilgjengelig.
- 37) Samarbeid og utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter er viktig for å verne kunder og sikre en solid forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet i det indre marked. Særlig bør informasjonsutveksling fremmes, både

under registreringsprosessen og fortløpende, når det gjelder opplysninger om god vandel og faglig kompetanse og kunnskap hos personer som har ansvar for å utøve en forsikrings- eller gjenforsikringsdistributørs virksomhet.

- 38) Det er behov for egnede og effektive framgangsmåter for utenrettslig klagebehandling og tvisteløsning i medlemsstatene for å løse tvister mellom forsikringsdistributører og kunder, med bruk av eksisterende framgangsmåter der det er hensiktsmessig. Disse framgangsmåtene bør være tilgjengelige for å løse tvister om rettigheter og forpliktelser i henhold til dette direktiv. Slike framgangsmåter for utenrettslig klagebehandling og tvisteløsning bør ha som mål å oppnå en raskere og billigere løsning av tvister mellom forsikringsdistributører og kunder.
- 39) Det at mange forsikringsformidlere og -foretak utøver stadig flere ulike former for virksomhet samtidig, har økt muligheten for interessekonflikter mellom de ulike formene for virksomhet og kundenes interesser. Det er derfor nødvendig å fastsette regler som sikrer at kundenes interesser ikke påvirkes negativt av slike interessekonflikter.
- 40) Kundene bør på forhånd gis klar informasjon om status for de personene som selger forsikringsprodukter, og om hvilken type godtgjøring de mottar. Slike opplysninger bør gis til kunden før avtaleinngåelsen. Opplysningene skal vise forholdet mellom forsikringsforetaket og formidleren, dersom det er relevant, og hvilken type godtgjøring formidleren får.
- 41) For at kunden skal få opplysninger om de forsikringsdistribusjonstjenestene som ytes, uavhengig av om kunden kjøper gjennom en formidler eller direkte fra et forsikringsforetak, og for å unngå konkurransevridding gjennom å oppmuntre forsikringsforetak til å selge direkte til kundene framfor å bruke formidlere for å slippe unna opplysningskravene, bør det også kreves at forsikringsforetak skal gi kundene opplysninger om hva slags godtgjøring deres ansatte mottar ved salg av forsikringsprodukter.
- 42) Forsikringsformidlere og forsikringsforetak er underlagt ensartede krav når de distribuerer forsikringsbaserte investeringsprodukter, som fastsatt i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1286/2014⁽¹⁾. I tillegg til opplysningene som skal inngis i form av nøkkelinformasjonsdokumentet, bør distributører av forsikringsbaserte investeringsprodukter gi ytterligere opplysninger om eventuelle distribusjonskostnader som ikke allerede inngår i kostnadene angitt i nøkkelinformasjonsdokumentet, slik at kunden kan forstå den kumulative virkningen som disse samlede kostnadene har på investeringens avkastning. Dette direktiv bør derfor fastsette regler for formidling av opplysninger om kostnadene for distribusjonstjenesten som er knyttet til de berørte forsikringsbaserte investeringsproduktene.
- 43) Ettersom dette direktiv har som mål å styrke forbrukervernet, får noen av direktivets bestemmelser anvendelse bare på forbrukerforhold (salg til forbruker), særlig slike som gjelder regler for god forretningsskikk for forsikringsformidlere eller andre som selger forsikringsprodukter.
- 44) For å unngå at kunden kjøper et uegnet produkt, bør salget av forsikringsprodukter alltid ledsages av en test av krav og behov på grunnlag av opplysninger som innhentes fra kunden. Et forsikringsprodukt som foreslås for kunden, bør alltid være i samsvar med kundens krav og behov og framlegges i en forståelig form, slik at kunden kan ta en velbegrunnet beslutning.
- 45) Dersom det gis råd før salget av et forsikringsprodukt, i tillegg til at plikten til å spesifisere kundenes krav og behov overholdes, bør kunden få en personlig anbefaling som forklarer hvorfor et bestemt produkt best oppfyller kundens forsikringskrav og -behov.
- 46) Medlemsstatene bør kreve at forsikringsdistributørers godtgjøringspolitikk for ansatte eller representanter ikke svekker deres evne til å opptre i samsvar med kundens beste interesser eller hindrer dem i å gi en egnet anbefaling eller framlegge opplysninger i en form som er rettvise, klar og ikke villedende. Godtgjøring basert på salgsmål bør ikke oppmuntre til at kunden anbefales et bestemt produkt.
- 47) Det er avgjørende for kundene å vite om de benytter en formidler som gir råd på grunnlag av en rettfærdig og personlig analyse. For å vurdere om antallet avtaler og leverandører som vurderes av formidleren, er tilstrekkelig stort til å danne grunnlag for en rettfærdig og personlig analyse, bør det tas behørig hensyn til blant annet kundens behov, antall

⁽¹⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1286/2014 av 26. november 2014 om nøkkelinformasjonsdokumenter om sammensatte og forsikringsbaserte investeringsprodukter for ikke-profesjonelle investorer (PRIIP) (EUT L 352 av 9.12.2014, s. 1).

leverandører i markedet, disse leverandørenes markedsandeler, antall relevante forsikringsprodukter som er tilgjengelige fra hver leverandør, og disse produktenes egenskaper. Dette direktiv bør ikke hindre medlemsstatene i å innføre krav om at en forsikringsformidler som ønsker å gi råd på grunnlag av en rettfærdig og personlig analyse av en forsikringsavtale, skal gi slike råd om alle forsikringsavtaler som forsikringsformidleren distribuerer.

- 48) Før en avtale inngås, herunder når det gjelder salg uten rådgivning, bør kunden gis relevante opplysninger om forsikringsproduktet, slik at kunden kan ta en velbegrunnet beslutning. Et informasjonsdokument for forsikringsprodukter bør gi standardiserte opplysninger om skadeforsikringsprodukter. Det bør opprettes av det berørte forsikringsforetaket eller, i de berørte medlemsstatene, av forsikringsformidleren som utarbeider forsikringsproduktet. Forsikringsformidleren bør opplyse kunden om de viktigste egenskapene til forsikringsproduktene den selger, og dens personale bør derfor gis tilstrekkelige ressurser og tid til å gjøre dette.
- 49) Når det gjelder gruppeforsikringer, bør «kunde» forstås som representanten for en gruppe av medlemmer som inngår en forsikringsavtale på vegne av gruppen av medlemmer, der det enkelte medlemmet ikke kan ta en individuell beslutning om å delta, for eksempel i en obligatorisk tjenestepensjonsordning. Dersom det er relevant, bør gruppens representant umiddelbart etter medlemmets innmelding i gruppeforsikringen, framlegge informasjonsdokumentet for forsikringsproduktet og opplysningene om distributørens regler for god forretningsskikk.
- 50) Det bør fastsettes ensartede regler som gir kunden valgmulighet når det gjelder medium for framlegging av opplysninger, slik at det er mulig å benytte elektronisk kommunikasjon når det er hensiktsmessig ut fra omstendighetene ved transaksjonen. Kunden bør imidlertid ha mulighet til å få opplysningene på papir. Av hensyn til kundenes tilgang til informasjon bør alle opplysninger som er gitt før avtaleinngåelsen, være gratis tilgjengelige.
- 51) Det er mindre behov for å kreve at slike opplysninger offentliggjøres når kunden ønsker gjenforsikrings- eller forsikringsdekning for kommersiell og industriell risiko eller, dersom utelukkende forsikringsbaserte investeringsprodukter distribueres, når kunden er en profesjonell kunde som definert i direktiv 2014/65/EU.
- 52) Dette direktiv bør spesifisere minstepforpliktelser når det gjelder de opplysningene som forsikringsdistributører skal gi kunder. En medlemsstat bør kunne opprettholde eller vedta strengere bestemmelser om framlegging av opplysninger som kan pålegges forsikringsdistributører, uavhengig av bestemmelsene i deres hjemstat, dersom distributørene utøver virksomhet innen forsikringsdistribusjon på denne medlemsstatens territorium, forutsatt at disse strengere bestemmelsene er i samsvar med unionsretten, herunder europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/31/EF⁽¹⁾. En medlemsstat som ønsker å anvende og allerede anvender bestemmelser om forsikringsdistributører og salg av forsikringsprodukter i tillegg til dem som er fastsatt i dette direktiv, bør sikre at den administrative byrden som følger av disse bestemmelsene, er forholdsmessig avpasset med hensyn til forbrukervern og forblir begrenset.
- 53) Kryssalg er en vanlig strategi som anvendes av forsikringsdistributører i hele Unionen. Slikt salg kan gi fordeler for kunder, men kan også omfatte praksiser som ikke tar tilstrekkelig hensyn til kundens interesser. Dette direktiv bør ikke hindre distribusjon av forsikringsavtaler som dekker flere ulike risikoer.
- 54) Dette direktivs bestemmelser om kryssalg bør ikke berøre anvendelsen av Unionens regelverksakter som fastsetter regler for kryssalg i forbindelse med visse kategorier av varer eller tjenester.
- 55) For å sikre at forsikringsprodukter dekker målmarkedets behov, bør forsikringsforetak og, i de medlemsstatene der forsikringsformidlere utarbeider forsikringsprodukter med sikte på salg til kunder, forsikringsformidlere opprettholde, gjennomføre og gjennomgå en prosess for godkjenning av hvert forsikringsprodukt. Dersom en forsikringsdistributør gir råd om eller foreslår forsikringsprodukter som den ikke utarbeider selv, bør den likevel være i stand til å forstå disse produktenes egenskaper og det identifiserte målmarkedet. Dette direktiv bør ikke begrense spekteret av og fleksibiliteten i de metodene som foretak anvender for å utvikle nye produkter.
- 56) Forsikringsbaserte investeringsprodukter gjøres ofte tilgjengelig for kunder som mulige alternativer til eller erstatninger for investeringsprodukter som omfattes av direktiv 2014/65/EU. For å oppnå ensartet investorvern og unngå risiko for regelverksarbitrasje er det viktig at forsikringsbaserte investeringsprodukter, i tillegg til reglene for god forretningsskikk som er definert for alle forsikringsprodukter, er omfattet av spesifikke standarder med sikte på å håndtere

⁽¹⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/31/EF av 8. juni 2000 om visse rettslige aspekter ved informasjonssamfunnstjenester, særlig elektronisk handel, i det indre marked («Direktivet om elektronisk handel») (EFT L 178 av 17.7.2000, s. 1).

investeringselementet som er innebygd i disse produktene. Slike spesifikke standarder bør omfatte framlegging av relevante opplysninger, krav om at råd skal være egnede, og begrensning av godtgjøringen.

- 57) For å sikre at eventuelle gebyrer eller provisjoner eller ikke-monetære ytelser i forbindelse med distribusjonen av et forsikringsbasert investeringsprodukt som betales til eller av en annen part enn kunden eller en person på vegne av kunden, ikke har negativ innvirkning på kvaliteten på den berørte tjenesten som ytes til kunden, bør forsikringsdistributøren innføre hensiktsmessige og forholdsmessige ordninger for å unngå slik negativ innvirkning. For dette formål bør forsikringsdistributøren utarbeide, vedta og regelmessig gjennomgå retningslinjer og framgangsmåter knyttet til interessekonflikter, med sikte på å unngå enhver negativ innvirkning på kvaliteten på den berørte tjenesten som ytes til kunden, og sikre at kunden får tilstrekkelige opplysninger om gebyrer, provisjoner eller ytelser.
- 58) For å sikre at forsikringsforetak og personer som utøver virksomhet innen forsikringsdistribusjon, overholder bestemmelsene i dette direktiv, og for å sikre at de behandles likt i hele Unionen, bør det kreves at medlemsstatene fastsetter administrative sanksjoner og andre tiltak som er virkningsfulle, står i forhold til overtredelsen og virker avskrekkende. Kommisjonsmeldingen av 8. desember 2010 med tittelen «Reinforcing sanctioning regimes in the financial services sector» inneholder en gjennomgåelse av eksisterende myndighet og den praktiske utøvelsen av den, med det formål å samkjøre sanksjoner og andre tiltak. Administrative sanksjoner og andre tiltak som medlemsstatene fastsetter, bør derfor oppfylle visse vesentlige krav med hensyn til mottakere, kriterier det skal tas hensyn til ved anvendelsen av en sanksjon eller et annet tiltak, og offentliggjøring.
- 59) Selv om det ikke er noe som hindrer medlemsstatene i å fastsette regler for både administrative og strafferettslige sanksjoner for de samme overtredelsene, bør de ikke være forpliktet til å fastsette regler for administrative sanksjoner for overtredelser av dette direktiv som er omfattet av nasjonal strafferett. Medlemsstatene er i samsvar med nasjonal rett ikke forpliktet til å ilegge både administrative og strafferettslige sanksjoner for samme overtredelse, men de bør kunne gjøre det dersom det er tillatt i henhold til deres nasjonale rett. Opprettholdelse av strafferettslige sanksjoner i stedet for administrative sanksjoner ved overtredelser av dette direktiv bør imidlertid ikke begrense eller på annen måte påvirke vedkommende myndigheters mulighet for til rett tid å samarbeide med og få tilgang til og utveksle opplysninger med vedkommende myndigheter i andre medlemsstater med henblikk på dette direktiv, herunder etter at disse overtredelsene er brakt inn for vedkommende rettsmyndigheter for straffeforfølgning.
- 60) Vedkommende myndigheter bør særlig ha myndighet til å ilegge økonomiske sanksjoner som er tilstrekkelig høye til å oppveie de faktiske eller potensielle fordelene, og som virker avskrekkende selv for større institusjoner og deres ledere.
- 61) For å sikre ensartet investorvern og unngå risiko for regelverksarbitrasje er det ved overtredelser i forbindelse med distribusjon av et forsikringsbasert investeringsprodukt viktig at administrative sanksjoner og andre tiltak som er fastsatt av medlemsstatene, tilpasses bestemmelsene i forordning (EU) nr. 1286/2014.
- 62) For å sikre en ensartet anvendelse av sanksjoner i hele Unionen bør medlemsstatene sikre at vedkommende myndigheter ved fastsettelse av typen av administrative sanksjoner eller andre tiltak og størrelsen på administrative overtredelsesgebyrer tar hensyn til alle relevante omstendigheter.
- 63) For å sikre at vedkommende myndigheters beslutninger om overtredelser har en avskrekkende virkning på allmennheten, og for å informere markedsdeltakere om atferd som anses som skadelig for kunder, bør disse beslutningene offentliggjøres, forutsatt at fristen for å inngi klage er utløpt og ingen klage er inngitt, med mindre slik offentliggjøring ville skade finansmarkedenes stabilitet eller en pågående gransking. Dersom nasjonal rett fastsetter at sanksjonen eller det andre tiltaket som er gjenstand for en klage, skal offentliggjøres, bør slike opplysninger og resultatet av klagebehandlingen også offentliggjøres uten unødig opphold. Dersom offentliggjøring av en sanksjon eller et annet tiltak ville medføre uforholdsmessig stor skade for de berørte parter, bør vedkommende myndighet under alle omstendigheter kunne beslutte ikke å offentliggjøre en sanksjon eller et annet tiltak eller å offentliggjøre sanksjonen eller tiltaket i anonymisert form.
- 64) For å kunne avdekke mulige overtredelser bør vedkommende myndigheter ha den nødvendige granskingsmyndighet og innføre effektive ordninger for å muliggjøre rapportering av potensielle og faktiske overtredelser.
- 65) Dette direktiv bør vise til både administrative sanksjoner og andre tiltak, uavhengig av om de betegnes som en sanksjon eller et annet tiltak i henhold til nasjonal rett.
- 66) Dette direktiv bør ikke berøre bestemmelser i medlemsstatenes lovgivning om straffbare forhold.

- 67) For å nå målene fastsatt i dette direktiv bør myndigheten til å vedta rettsakter i samsvar med artikkel 290 i TEUV delegeres til Kommisjonen når det gjelder produkttilsyns- og produktstyringskrav for alle produkter og, i forbindelse med distribusjon av forsikringsbaserte investeringsprodukter, håndtering av interessekonflikter, vilkår for å betale eller motta tilskyndelser og vurdering av egnethet og hensiktsmessighet. Det er særlig viktig at Kommisjonen holder hensiktsmessige samråd under sitt forberedende arbeid, herunder på ekspertnivå. Kommisjonen bør ved forberedelse og utarbeiding av delegerte rettsakter sikre at relevante dokumenter oversendes Europaparlamentet og Rådet samtidig, til rett tid og på en egnet måte.
- 68) Tekniske standarder for finansielle tjenester bør sikre konsekvent harmonisering og tilstrekkelig forbrukervern i hele Unionen. EIOPA er et organ med høyt spesialisert sakkunnskap, og det bør derfor bare få i oppgave å utarbeide utkast til tekniske regulerings- og gjennomføringsstandarder som ikke innebærer politiske valg, med sikte på framlegging for Europaparlamentet, Rådet og Kommisjonen.
- 69) I samsvar med Europaparlamentets, Rådets og Kommisjonens felles overenskomst om delegerte rettsakter, uten at det berører ytterligere revisjon av den, bør Kommisjonen ta hensyn til innsigelsesfristen og Europaparlamentets og Rådets framgangsmåter med hensyn til datoen for oversending av den delegerte rettsakten. Videre bør det, i samsvar med den felles overenskomsten om delegerte rettsakter, uten at det berører ytterligere revisjon av den, og eventuelt forordning (EU) nr. 1094/2010, sikres reell gjennomsliktighet og hensiktsmessig kontakt med Europaparlamentet og Rådet før den delegerte rettsakten vedtas.
- 70) Europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF⁽¹⁾ og europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 45/2001⁽²⁾ bør få anvendelse på behandlingen av personopplysninger som foretas av EIOPA innenfor rammen av dette direktiv, under tilsyn av EUs datatilsyn.
- 71) Dette direktiv er forenlig med de grunnleggende rettighetene og de prinsippene som er anerkjent i Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter, slik de er nedfelt i traktatene.
- 72) Dette direktiv bør ikke være for belastende for små og mellomstore forsikrings- og gjenforsikringsdistributører. En av måtene å nå dette målet på, er korrekt anvendelse av forholdsmessighetsprinsippet. Dette prinsippet bør gjelde både for de kravene som stilles til forsikrings- og gjenforsikringsdistributørene, og for utøvelsen av tilsynsmyndigheten.
- 73) Dette direktiv bør gjennomgås fem år etter at det har trådt i kraft, for å ta hensyn til markedsutviklingen og utviklingen på andre områder innenfor unionsretten eller til medlemsstatenes erfaringer fra gjennomføringen av unionsretten, særlig for produkter som omfattes av europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/41/EF⁽³⁾.
- 74) Direktiv 2002/92/EF bør oppheves 24 måneder etter at dette direktiv trer i kraft. Kapittel IIIA i direktiv 2002/92/EF bør imidlertid utgå med virkning fra dette direktivs ikrafttredelsesdato.
- 75) Forpliktelsen til å innarbeide dette direktiv i nasjonal rett bør avgrenses til de bestemmelsene som utgjør en innholdsmessig endring av direktiv 2002/92/EF. Forpliktelsen til å innarbeide de bestemmelsene som er uendret, følger av nevnte direktiv.
- 76) Dette direktiv bør ikke berøre medlemsstatenes forpliktelser med hensyn til fristene for innarbeiding i nasjonal rett av direktiv 2002/92/EF.
- 77) EUs datatilsyn er blitt rådspurt i samsvar med artikkel 28 nr. 2 i forordning (EF) nr. 45/2001 og avga en uttalelse 23. november 2012⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF av 24. oktober 1995 om beskyttelse av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger (EFT L 281 av 23.11.1995, s. 31).

⁽²⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 45/2001 av 18. desember 2000 om personvern i forbindelse med behandling av personopplysninger i Fellesskapets institusjoner og organer og om fri utveksling av slike opplysninger (EFT L 8 av 12.1.2001 s. 1).

⁽³⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/41/EF av 3. juni 2003 om virksomhet i og tilsyn med tjenestepensjonsforetak (EUT L 235 av 23.9.2003, s. 10).

⁽⁴⁾ EUT C 100 av 6.4.2013, s. 12.

- 78) Ettersom målene for dette direktiv ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor på grunn av dets omfang bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i traktaten om Den europeiske union. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene.
- 79) I samsvar med den felles politiske erklæringen fra medlemsstatene og Kommisjonen av 28. september 2011 om forklarende dokumenter har medlemsstatene forpliktet seg til at underretningen om innarbeidingstiltakene i berettigede tilfeller skal følges av ett eller flere dokumenter som forklarer sammenhengen mellom et direktivs bestanddeler og de tilsvarende delene av de nasjonale innarbeidingsdokumentene. Med hensyn til dette direktiv anser regelgiveren at oversendingen av slike dokumenter er berettiget.

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

KAPITTEL I

VIRKEOMRÅDE OG DEFINISJONER

Artikkel 1

Virkeområde

1. Dette direktiv fastsetter regler for adgang til å starte og utøve virksomhet innen forsikrings- og gjenforsikringsdistribusjon i Unionen.
2. Dette direktiv får anvendelse på enhver fysisk eller juridisk person som er etablert i en medlemsstat eller ønsker å etablere seg der for å starte og utøve virksomhet innen distribusjon av forsikrings- og gjenforsikringsprodukter.
3. Dette direktiv får ikke anvendelse på forsikringsformidlere som utøver virksomhet innen forsikringsdistribusjon som tilleggsvirksomhet, dersom alle følgende vilkår er oppfylt:
 - a) Forsikringen utfyller varen eller tjenesten som leveres av en leverandør, dersom en slik forsikring dekker
 - i) risikoen for feil på, tap av eller skade på varen eller manglende bruk av tjenesten som leveres av nevnte leverandør, eller
 - ii) skade på eller tap av bagasje og andre risikoer knyttet til en reise bestilt hos denne leverandøren.
 - b) Premiebeløpet som betales for forsikringsproduktet, overstiger ikke 600 euro beregnet pro rata på årsbasis.
 - c) Som unntak fra bokstav b) overstiger ikke premiebeløpet som betales per person, 200 euro når forsikringen utfyller en tjeneste som omhandlet i bokstav a), og denne tjenestens varighet er lik eller mindre enn tre måneder.
4. Medlemsstatene skal sikre at forsikringsforetak eller forsikringsformidlere, når de utøver en distribusjonsvirksomhet gjennom en forsikringsformidler som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, og som er unntatt fra anvendelsen av dette direktiv i henhold til nr. 3, sørger for at
 - a) opplysninger om deres identitet og adresse og om framgangsmåtene nevnt i artikkel 14 gjøres tilgjengelige for kunden før avtalen inngås, slik at kundene og andre berørte parter kan inngi klager,
 - b) hensiktsmessige og forholdsmessige ordninger er innført for å overholde artikkel 17 og 24 og for å vurdere kundens krav og behov før et avtalesforslag legges fram,
 - c) kunden får informasjonsdokumentet for forsikringsprodukter nevnt i artikkel 20 nr. 5 før avtalen inngås.
5. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter overvåker markedet, herunder markedet for forsikringsprodukter som markedsføres, distribueres eller selges som en tilleggsvirksomhet i eller fra deres medlemsstat. EIOPA kan legge til rette for og samordne slik overvåking.
6. Dette direktiv får ikke anvendelse på virksomhet innen forsikrings- og gjenforsikringsdistribusjon som utøves i tilknytning til risikoer og forpliktelser utenfor Unionen.

Dette direktiv skal ikke berøre en medlemsstats lovgivning om virksomhet innen forsikrings- og gjenforsikringsdistribusjon som utøves av forsikrings- og gjenforsikringsforetak eller -formidlere som er etablert i en tredjestat og utøver virksomhet på medlemsstatens territorium i henhold til prinsippet om adgang til å yte tjenester, forutsatt at likebehandling er sikret for alle personer som utøver eller har tillatelse til å utøve virksomhet innen forsikrings- og gjenforsikringsdistribusjon på dette markedet.

Dette direktiv får ikke anvendelse på virksomhet innen forsikrings- eller gjenforsikringsdistribusjon som utøves i tredjestater.

Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om alle vanskeligheter av allmenn art som deres forsikrings- eller gjenforsikringsdistributører støter på når de etablerer seg eller utøver virksomhet innen forsikrings- eller gjenforsikringsdistribusjon i en tredjestat.

Artikkel 2

Definisjoner

1. I dette direktiv menes med

- 1) «forsikringsdistribusjon» virksomhet som består i å gi råd om, foreslå eller utføre annet forberedende arbeid i forbindelse med inngåelse av forsikringsavtaler, å inngå slike avtaler eller å medvirke ved administreringen og gjennomføringen av slike avtaler, særlig i forbindelse med et skadetilfelle, herunder levering av opplysninger om en eller flere forsikringsavtaler i samsvar med kriterier som kunder velger via et nettsted eller andre medier, og utarbeiding av en rangeringsliste over forsikringsprodukter, herunder pris- og produktsammenligninger eller prisrabatt på en forsikringsavtale når kunden har mulighet til direkte eller indirekte å inngå en forsikringsavtale via et nettsted eller andre medier,
- 2) «gjenforsikringsdistribusjon» virksomhet som består i å gi råd om, foreslå eller utføre annet forberedende arbeid i forbindelse med inngåelse av gjenforsikringsavtaler, å inngå slike avtaler eller å medvirke ved administreringen og gjennomføringen av slike avtaler, særlig i forbindelse med et skadetilfelle, herunder når virksomheten utøves av et gjenforsikringsforetak uten en gjenforsikringsformidlers medvirkning,
- 3) «forsikringsformidler» enhver fysisk eller juridisk person som mot godtgjøring starter eller utøver virksomhet innen forsikringsdistribusjon, bortsett fra forsikrings- eller gjenforsikringsforetak eller deres ansatte og forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet,
- 4) «forsikringsformidler som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet» enhver fysisk eller juridisk person, bortsett fra en kredittinstitusjon eller et verdipapirforetak som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 1 og 2 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 575/2013⁽¹⁾, som mot godtgjøring starter eller utøver virksomhet innen forsikringsdistribusjon som en tilleggsvirksomhet, forutsatt at alle følgende vilkår er oppfylt:
 - a) Den berørte fysiske eller juridiske personen har ikke forsikringsdistribusjon som sin hovedvirksomhet.
 - b) Den fysiske eller juridiske personen distribuerer bare visse forsikringsprodukter som utfyller en vare eller tjeneste.
 - c) De berørte forsikringsproduktene omfatter ikke livsforsikring eller ansvarsforsikring, med mindre dekningen utfyller varen eller tjenesten som formidleren leverer som sin hovedvirksomhet,
- 5) «gjenforsikringsformidler» enhver fysisk eller juridisk person som mot godtgjøring starter eller utøver virksomhet innen gjenforsikringsdistribusjon, bortsett fra gjenforsikringsforetak eller deres ansatte,
- 6) «forsikringsforetak» et foretak som definert i artikkel 13 nr. 1 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF⁽²⁾,

⁽¹⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 575/2013 av 26. juni 2013 om tilsynskrav for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak og om endring av forordning (EU) nr. 648/2012 (EUT L 176 av 27.6.2013, s. 1).

⁽²⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve virksomhet innen forsikring og gjenforsikring (Solvens II) (EUT L 335 av 17.12.2009, s. 1).

- 7) «gjenforsikringsforetak» et gjenforsikringsforetak som definert i artikkel 13 nr. 4 i direktiv 2009/138/EF,
 - 8) «forsikringsdistributør» enhver forsikringsformidler, enhver forsikringsformidler som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, eller ethvert forsikringsforetak,
 - 9) «godtgjøring» alle provisjoner, honorarer, gebyrer eller andre betalinger, herunder økonomiske fordeler av enhver art eller andre økonomiske eller ikke-økonomiske fordeler eller insentiver som tilbys eller gis i forbindelse med virksomhet innen forsikringsdistribusjon,
 - 10) «hjemstat»
 - a) dersom formidleren er en fysisk person, medlemsstaten der formidleren har sitt bosted,
 - b) dersom formidleren er en juridisk person, medlemsstaten der formidleren har sitt forretningskontor eller, dersom den i henhold til nasjonal rett ikke har noe forretningskontor, medlemsstaten der den har sitt hovedkontor,
 - 11) «vertsstat» en annen medlemsstat enn hjemstaten, der en forsikrings- eller gjenforsikringsformidler har en permanent tilstedeværelse eller et etablert forretningssted eller yter tjenester,
 - 12) «filial» en formidlers kontor eller filial som ligger på territoriet til en annen medlemsstat enn hjemstaten,
 - 13) «nære forbindelser» nære forbindelser som definert i artikkel 13 nr. 17 i direktiv 2009/138/EF,
 - 14) «hovedforretningssted» det stedet der hovedvirksomheten styres fra,
 - 15) «rådgivning» en personlig anbefaling til en kunde, enten på dennes anmodning eller på forsikringsdistributørens initiativ, med hensyn til en eller flere forsikringsavtaler,
 - 16) «store risikoer» store risikoer som definert i artikkel 13 nr. 27 i direktiv 2009/138/EF,
 - 17) «forsikringsbasert investeringsprodukt» et forsikringsprodukt som har en forfalls- eller gjenkjøpsverdi, og der denne forfalls- eller gjenkjøpsverdien helt eller delvis er direkte eller indirekte eksponert mot markedssvingninger, og som ikke omfatter
 - a) skadeforsikringsprodukter som oppført i vedlegg I til direktiv 2009/138/EF (skadeforsikringsklasser),
 - b) livsforsikringsavtaler der ytelsene i henhold til avtalen bare utbetales ved dødsfall eller ved uførhet som følge av skade, sykdom eller funksjonshemning,
 - c) pensjonsprodukter som i henhold til nasjonal rett er anerkjent å ha som hovedformål å gi investoren en pensjonsinntekt, og som gir investoren rett til visse ytelser,
 - d) offisielt anerkjente tjenstepensjonsordninger som omfattes av virkeområdet for direktiv 2003/41/EF eller direktiv 2009/138/EF,
 - e) individuelle pensjonsprodukter der det i henhold til nasjonal rett kreves et økonomisk bidrag fra arbeidsgiveren, og der arbeidsgiveren eller arbeidstakeren ikke kan velge pensjonsprodukt eller tilbyder av pensjonsproduktet,
 - 18) «varig medium» enhver innretning som
 - a) gjør en kunde i stand til å lagre opplysninger som er rettet personlig til denne kunden, på en slik måte at denne i framtiden kan få tilgang til opplysningene i en periode som er tilstrekkelig for opplysningenes formål, og
 - b) gjør det mulig å gjenskape de lagrede opplysningene i uendret form.
2. Ved anvendelsen av nr. 1 punkt 1 og 2 skal følgende ikke anses å utgjøre forsikringsdistribusjon eller gjenforsikringsdistribusjon:
- a) Leilighetsvis formidling av opplysninger i forbindelse med annen yrkesvirksomhet, forutsatt at
 - i) leverandøren ikke treffer ytterligere tiltak for å bistå med å inngå eller gjennomføre en forsikringsavtale,
 - ii) formålet med denne virksomheten ikke er å bistå kunden med å inngå eller gjennomføre en gjenforsikringsavtale.

- b) Yrkesmessig behandling av et forsikringsforetaks eller gjenforsikringsforetaks skadetilfeller eller taksering og oppgjør av skadetilfeller.
- c) Virksomhet som bare består i å levere data og opplysninger om potensielle forsikringstakere til forsikringsformidlere, gjenforsikringsformidlere, forsikringsforetak eller gjenforsikringsforetak, forutsatt at leverandøren ikke treffer ytterligere tiltak for å bistå med å inngå en forsikrings- eller gjenforsikringsavtale.
- d) Virksomhet som bare består i å levere opplysninger om forsikrings- eller gjenforsikringsprodukter, en forsikringsformidler, en gjenforsikringsformidler, et forsikringsforetak eller et gjenforsikringsforetak til potensielle forsikringstakere, forutsatt at leverandøren ikke treffer ytterligere tiltak for å bistå med å inngå en forsikrings- eller gjenforsikringsavtale.

KAPITTEL II

REGISTRERINGSKRAV

Artikkel 3

Registrering

1. Forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, skal registreres hos en vedkommende myndighet i hjemstaten.

Forsikrings- og gjenforsikringsforetak og deres ansatte skal ikke være forpliktet til å registrere seg i henhold til dette direktiv.

Uten at det berører første ledd, kan medlemsstatene fastsette at forsikrings- og gjenforsikringsforetak og forsikringsformidlere og andre organer kan samarbeide med vedkommende myndigheter ved registrering av forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, og ved anvendelse av kravene i artikkel 10.

Særlig kan forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, registreres av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, en forsikrings- eller gjenforsikringsformidler eller en sammenslutning av forsikrings- eller gjenforsikringsforetak eller forsikrings- eller gjenforsikringsformidlere, under tilsyn av en vedkommende myndighet.

En forsikrings- eller gjenforsikringsformidler eller en forsikringsformidler som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, kan handle på et forsikrings- eller gjenforsikringsforetaks ansvar eller på en annen formidlers ansvar. I slike tilfeller kan medlemsstatene fastsette at forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket eller den andre formidleren skal ha ansvar for å sikre at forsikrings- eller gjenforsikringsformidleren eller forsikringsformidleren som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, oppfyller vilkårene for registrering, herunder vilkårene i nr. 6 første ledd bokstav c).

Medlemsstatene kan også fastsette at forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket eller den andre formidleren som påtar seg ansvaret for forsikrings- eller gjenforsikringsformidleren eller forsikringsformidleren som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, skal registrere denne formidleren.

Medlemsstatene kan unnlate å anvende kravet nevnt i første ledd på alle fysiske personer som arbeider hos en forsikrings- eller gjenforsikringsformidler eller en forsikringsformidler som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, og som utøver virksomhet innen forsikrings- eller gjenforsikringsdistribusjon.

Medlemsstatene skal sikre at registrene angir navnene på de fysiske personene i forsikrings- eller gjenforsikringsdistributørens ledelse som har ansvar for forsikrings- eller gjenforsikringsdistribusjonen.

Registrene skal videre angi i hvilke medlemsstater formidleren utøver virksomhet i henhold til reglene for etableringsadgangen eller for adgangen til å yte tjenester.

2. Medlemsstatene kan opprette mer enn ett register for forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, forutsatt at de fastsetter kriterier for registrering av formidlere.

Medlemsstatene skal opprette et nettbasert registreringssystem. Dette systemet skal være lett tilgjengelig og gjøre det mulig å fylle ut registreringsskjemaet direkte på internett.

3. Dersom det finnes mer enn ett register i en medlemsstat, skal denne medlemsstaten opprette et felles informasjonssted som gir rask og enkel tilgang til opplysninger fra disse registrene, og som samles elektronisk og holdes oppdatert. Informasjonsstedet skal også gi opplysninger om vedkommende myndigheter i hjemstaten.

4. EIOPA skal opprette, offentliggjøre på sitt nettsted og ajourføre et felles elektronisk register med opplysninger om forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, som har meddelt at de har til hensikt å utøve virksomhet over landegrensene i samsvar med kapittel III. Medlemsstatene skal umiddelbart oversende relevante opplysninger til EIOPA for å gi den mulighet til å gjøre dette. Registeret skal inneholde lenker til og være tilgjengelig fra nettstedene til hver av medlemsstatenes vedkommende myndigheter.

EIOPA skal ha rett til tilgang til opplysningene som er lagret i registeret nevnt i første ledd. EIOPA og vedkommende myndigheter skal ha rett til å endre slike opplysninger. Registrerte personer med personopplysninger som er lagret i registeret og utveksles, skal ha rett til tilgang til slike lagrede opplysninger og rett til å bli behørig underrettet.

EIOPA skal opprette et nettsted med hyperlenker til hvert felles informasjonssted eller eventuelt register som er opprettet av medlemsstatene i samsvar med nr. 3.

Hjemstatene skal sikre at registrering av forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, forutsetter at de relevante kravene i artikkel 10 er oppfylt.

Vedkommende myndighet skal regelmessig kontrollere at vilkårene for registreringen fortsatt er oppfylt.

Hjemstatene skal sikre at forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, som ikke lenger oppfyller kravene i artikkel 10, fjernes fra registeret. Hjemstaten skal underrette vertsstaten om en slik fjerning fra registeret.

5. Medlemsstatene skal sikre at søknader fra formidlere om oppføring i registeret behandles innen tre måneder fra inngivelsen av en fullstendig søknad, og at søkeren umiddelbart underrettes om beslutningen.

6. Medlemsstatene skal sikre at følgende opplysninger kreves som et vilkår for registrering av forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet:

- a) Identiteten til aksjeeiere eller deltakere, enten de er fysiske eller juridiske personer, som har en eierandel i formidleren som overstiger 10 %, og størrelsen på disse eierandelene.
- b) Identiteten til personer som har nære forbindelser til formidleren.
- c) Opplysninger om at disse eierandelene eller nære forbindelsene ikke hindrer vedkommende myndighet i å føre effektivt tilsyn.

Medlemsstatene skal sikre at formidlere uten unødig opphold underretter vedkommende myndigheter om eventuelle endringer i opplysningene som er gitt i henhold til dette nummer.

7. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter nekter registrering dersom en tredjestats lover og forskrifter som gjelder én eller flere fysiske eller juridiske personer som formidleren har nære forbindelser til, eller problemer knyttet til håndhevingen av disse lovene og forskriftene, hindrer dem i å føre effektivt tilsyn.

KAPITTEL III

ADGANG TIL Å YTE TJENESTER OG ETABLERINGSADGANG

Artikkel 4

Utøvelse av adgangen til å yte tjenester

1. En forsikrings- eller gjenforsikringsformidler eller en forsikringsformidler som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, som for første gang har til hensikt å utøve virksomhet på en annen medlemsstats territorium i henhold til adgangen til å yte tjenester, skal oversende følgende opplysninger til vedkommende myndighet i hjemstaten:

- a) Formidlerens navn, adresse og eventuelt registreringsnummer.

- b) I hvilke medlemsstater formidleren har til hensikt å utøve virksomhet.
- c) Formidlerkategori og eventuelt navnet på forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som representeres.
- d) De relevante forsikringsklassene, dersom det er relevant.

2. Vedkommende myndighet i hjemstaten skal innen én måned etter å ha mottatt opplysningene nevnt i nr. 1, videresende disse opplysningene til vedkommende myndighet i vertsstaten, som omgående skal bekrefte at opplysningene er mottatt. Vedkommende myndighet i hjemstaten skal skriftlig underrette forsikrings- eller gjenforsikringsformidleren eller forsikringsformidleren som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, om at opplysningene er mottatt av vedkommende myndighet i vertsstaten, og at formidleren kan starte sin virksomhet i vertsstaten. Dersom det er relevant, skal vedkommende myndighet i hjemstaten samtidig underrette formidleren om at opplysninger om lovbestemmelsene nevnt i artikkel 11 nr. 1 som får anvendelse i vertsstaten, er tilgjengelige ved hjelp av midlene nevnt i artikkel 11 nr. 3 og 4, og at formidleren må følge disse bestemmelsene for å kunne starte sin virksomhet i vertsstaten.

3. Ved en eventuell endring i opplysningene som er oversendt i samsvar med nr. 1, skal forsikrings- eller gjenforsikringsformidleren eller forsikringsformidleren som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, underrette vedkommende myndighet i hjemstaten om endringen minst én måned før endringen foretas. Vedkommende myndighet i vertsstaten skal også underrettes om denne endringen av vedkommende myndighet i hjemstaten så snart som mulig og senest én måned etter datoen da vedkommende myndighet i hjemstaten mottok opplysningene.

Artikkel 5

Manglende oppfyllelse av forpliktelser ved utøvelse av adgangen til å yte tjenester

1. Dersom vedkommende myndighet i vertsstaten har grunn til å mene at en forsikrings- eller gjenforsikringsformidler eller en forsikringsformidler som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, som opptrer på dens territorium i henhold til adgangen til å yte tjenester, ikke oppfyller en forpliktelse som er fastsatt i dette direktiv, skal den underrette vedkommende myndighet i hjemstaten om dette.

Etter å ha vurdert opplysningene den mottar i henhold til første ledd, skal vedkommende myndighet i hjemstaten, dersom det er relevant, og i så fall så snart som mulig, treffe hensiktsmessige tiltak for å bøte på situasjonen. Den skal underrette vedkommende myndighet i vertsstaten dersom slike tiltak treffes.

Dersom forsikrings- eller gjenforsikringsformidleren eller forsikringsformidleren som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, til tross for tiltakene som er truffet av hjemstaten, eller fordi tiltakene viser seg å være utilstrekkelige eller mangler helt, fortsetter å opptre på en måte som tydelig skader interessene til vertsstatens forbrukere i stort omfang eller forsikrings- og gjenforsikringsmarkedenes ordnede virkemåte, kan vedkommende myndighet i vertsstaten, etter å ha underrettet vedkommende myndighet i hjemstaten, treffe hensiktsmessige tiltak for å hindre nye uregelmessigheter, herunder, i den utstrekning det er strengt nødvendig, hindre at denne formidleren fortsetter å utøve ny virksomhet på vertsstatens territorium.

Videre kan vedkommende myndighet i hjemstaten eller vertsstaten henvise saken til EIOPA og anmode om bistand i samsvar med artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1094/2010. I så fall kan EIOPA handle i samsvar med den myndighet den er gitt i henhold til nevnte artikkel.

2. Nr. 1 skal ikke berøre vertsstatens rett til å treffe hensiktsmessige tiltak for å hindre eller straffe uregelmessigheter på sitt territorium i en situasjon der det er nødvendig å treffe umiddelbare tiltak for å beskytte forbrukernes rettigheter. Denne retten skal omfatte muligheten til å hindre forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, i å utøve ny virksomhet på vertsstatens territorium.

3. Ethvert tiltak som treffes av vedkommende myndigheter i vertsstaten i henhold til denne artikkel, skal uten unødig opphold meddeles den berørte forsikrings- eller gjenforsikringsformidleren eller forsikringsformidleren som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, i et velbegrunnet dokument og meldes til vedkommende myndighet i hjemstaten, til EIOPA og til Kommisjonen.

*Artikkel 6***Utøvelse av etableringsadgangen**

1. Medlemsstatene skal sikre at enhver forsikrings- eller gjenforsikringsformidler eller forsikringsformidler som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, som har til hensikt å benytte seg av etableringsadgangen ved å opprette en filial eller etablere permanent tilstedeværelse på en annen medlemsstats territorium, underretter vedkommende myndighet i hjemstaten om dette og gir den vedkommende myndigheten følgende opplysninger:

- a) Formidlerens navn, adresse og eventuelt registreringsnummer.
- b) På hvilken medlemsstats territorium formidleren har til hensikt å opprette en filial eller etablere permanent tilstedeværelse.
- c) Formidlerkategori og eventuelt navnet på forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som representeres.
- d) De relevante forsikringsklassene, dersom det er relevant.
- e) Adressen i vertsstaten der dokumenter kan innhentes.
- f) Navnet på personen som er ansvarlig for ledelsen av filialen eller den permanente tilstedeværelsen.

En formidlers permanente tilstedeværelse som kan likestilles med en filial på en annen medlemsstats territorium, skal behandles på samme måte som en filial, med mindre formidleren lovlig oppretter slik permanent tilstedeværelse i en annen juridisk form.

2. Med mindre vedkommende myndighet i hjemstaten har grunn til å betvile at organisasjonsstrukturen eller den finansielle stillingen til forsikrings- eller gjenforsikringsformidleren eller forsikringsformidleren som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, er god nok i betraktning av den distribusjonsvirksomheten som er planlagt, skal den innen én måned etter at den har mottatt opplysningene nevnt i nr. 1, oversende disse til vedkommende myndighet i vertsstaten, som omgående skal bekrefte at opplysningene er mottatt. Vedkommende myndighet i hjemstaten skal skriftlig underrette forsikrings- eller gjenforsikringsformidleren eller forsikringsformidleren som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, om at opplysningene er mottatt av vedkommende myndighet i vertsstaten.

Innen én måned etter at den mottok opplysningene nevnt i første ledd i dette nummer, skal vedkommende myndighet i vertsstaten ved hjelp av midlene nevnt i artikkel 11 nr. 3 og 4 underrette vedkommende myndighet i hjemstaten om lovbestemmelsene nevnt i artikkel 11 nr. 1 som får anvendelse på dens territorium. Vedkommende myndighet i hjemstaten skal videresende disse opplysningene til formidleren og gi beskjed om at den kan starte sin virksomhet i vertsstaten, forutsatt at den følger disse lovbestemmelsene.

Dersom det ikke er mottatt noen meddelelse innen fristen fastsatt i annet ledd, kan forsikrings- eller gjenforsikringsformidleren eller forsikringsformidleren som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, opprette filialen og starte sin virksomhet.

3. Dersom vedkommende myndighet i hjemstaten nekter å oversende opplysningene nevnt i nr. 1 til vedkommende myndighet i vertsstaten, skal den innen én måned etter at den har mottatt alle opplysningene nevnt i nr. 1, begrunne avslaget overfor forsikrings- eller gjenforsikringsformidleren eller forsikringsformidleren som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet.

Et avslag som omhandlet i første ledd eller manglende oversending av opplysningene nevnt i nr. 1 fra vedkommende myndighet i hjemstaten skal kunne prøves for retten i hjemstaten.

4. Ved en eventuell endring i opplysningene som er oversendt i samsvar med nr. 1, skal en forsikrings- eller gjenforsikringsformidler eller en forsikringsformidler som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, underrette vedkommende myndighet i hjemstaten om endringen minst én måned før endringen foretas. Vedkommende myndighet i vertsstaten skal også underrettes om denne endringen av vedkommende myndighet i hjemstaten så snart som mulig og senest én måned etter datoen da vedkommende myndighet i hjemstaten mottok opplysningene.

*Artikkel 7***Fordeling av myndighet mellom hjemstater og vertsstater**

1. Dersom en forsikrings- eller gjenforsikringsformidler eller en forsikringsformidler som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, har sitt hovedforretningssted i en annen medlemsstat enn hjemstaten, kan vedkommende myndighet i den andre medlemsstaten avtale med hjemstatens vedkommende myndighet at den skal fungere som om den var hjemstatens

vedkommende myndighet med hensyn til bestemmelsene i kapittel IV, V, VI og VII. Dersom en slik avtale inngås, skal hjemstatens vedkommende myndighet omgående underrette forsikrings- eller gjenforsikringsformidleren eller forsikringsformidleren som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, og EIOPA.

2. Vedkommende myndighet i vertsstaten skal ha ansvar for å sikre at tjenestene som ytes av det etablerte forretningsstedet på dens territorium, oppfyller forpliktelsene fastsatt i kapittel V og VI og bestemmelsene vedtatt i henhold til disse kapitlene.

Vedkommende myndighet i vertsstaten skal ha rett til å undersøke det etablerte forretningsstedets ordninger og kreve de endringene som er nødvendige for at vedkommende myndighet skal kunne håndheve forpliktelsene fastsatt i kapittel V og VI og bestemmelsene vedtatt i henhold til disse kapitlene, med hensyn til de tjenestene eller den virksomheten som det etablerte forretningsstedet tilbyr på dens territorium.

Artikkel 8

Manglende oppfyllelse av forpliktelser ved utøvelse av etableringsadgangen

1. Dersom vedkommende myndighet i en vertsstat fastslår at en forsikrings- eller gjenforsikringsformidler eller en forsikringsformidler som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, ikke overholder de lovene og forskriftene som er vedtatt i denne medlemsstaten i henhold til bestemmelsene i kapittel V og VI, kan denne myndigheten treffe hensiktsmessige tiltak.

2. Dersom vedkommende myndighet i en vertsstat har grunn til å mene at en forsikrings- eller gjenforsikringsformidler eller en forsikringsformidler som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, som opptrer på dens territorium gjennom et etablert forretningssted, ikke oppfyller en forpliktelse som er fastsatt i dette direktiv, og denne vedkommende myndigheten ikke har ansvar i samsvar med artikkel 7 nr. 2, skal den underrette vedkommende myndighet i hjemstaten om dette. Etter å ha vurdert opplysningene den mottar, skal vedkommende myndighet i hjemstaten, dersom det er relevant, og i så fall så snart som mulig, treffe hensiktsmessige tiltak for å bøte på situasjonen. Den skal underrette vedkommende myndighet i vertsstaten dersom slike tiltak treffes.

3. Dersom forsikrings- eller gjenforsikringsformidleren eller forsikringsformidleren som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, til tross for tiltakene som er truffet av hjemstaten, eller fordi tiltakene viser seg å være utilstrekkelige eller mangler helt, fortsetter å opptre på en måte som tydelig skader interessene til vertsstatens forbrukere i stort omfang eller forsikrings- og gjenforsikringsmarkedenes ordnede virkemåte, kan vedkommende myndighet i vertsstaten, etter å ha underrettet vedkommende myndighet i hjemstaten, treffe hensiktsmessige tiltak for å hindre nye uregelmessigheter, herunder, i den utstrekning det er strengt nødvendig, hindre at denne formidleren fortsetter å utøve ny virksomhet på vertsstatens territorium.

Videre kan vedkommende myndighet i hjemstaten eller vertsstaten henvise saken til EIOPA og anmode om bistand i samsvar med artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1094/2010. I så fall kan EIOPA handle i samsvar med den myndighet den er gitt i henhold til nevnte artikkel.

4. Nr. 2 og 3 skal ikke berøre vertsstatens rett til å treffe hensiktsmessige og ikke-diskriminerende tiltak for å hindre eller straffe uregelmessigheter på sitt territorium i situasjoner der det er strengt nødvendig å treffe umiddelbare tiltak for å beskytte rettighetene til forbrukerne i vertsstaten, når tilsvarende tiltak er utilstrekkelige eller mangler helt i hjemstaten. I slike situasjoner skal vertsstaten ha mulighet til å hindre den berørte forsikrings- eller gjenforsikringsformidleren eller forsikringsformidleren som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, i å utøve ny virksomhet på dens territorium.

5. Ethvert tiltak som treffes av vedkommende myndigheter i vertsstaten i henhold til denne artikkel, skal uten unødig opphold meddeles den berørte forsikrings- eller gjenforsikringsformidleren eller forsikringsformidleren som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, i et velbegrunnet dokument og meldes til vedkommende myndighet i hjemstaten, til EIOPA og til Kommisjonen.

Artikkel 9

Myndighet i forbindelse med nasjonale bestemmelser vedtatt av hensyn til allmennhetens interesser

1. Dette direktiv skal ikke berøre vertsstatenes rett til å treffe hensiktsmessige og ikke-diskriminerende tiltak for å straffe uregelmessigheter på deres territorium som er i strid med lovbestemmelsene nevnt i artikkel 11 nr. 1, i den grad dette er strengt nødvendig. I slike situasjoner skal vertsstatene ha mulighet til å hindre den berørte forsikrings- eller gjenforsikringsformidleren eller forsikringsformidleren som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, i å utøve ny virksomhet på deres territorium.

2. Videre bør dette direktiv ikke berøre den rett vertsstatens vedkommende myndighet har til å treffe hensiktsmessige tiltak for å hindre en forsikringsdistributør etablert i en annen medlemsstat i å utøve virksomhet på vertsstatens territorium i henhold til adgangen til å yte tjenester eller eventuelt etableringsadgangen, når den relevante virksomheten helt eller hovedsakelig er rettet mot vertsstatens territorium utelukkende med henblikk på å unngå de lovbestemmelsene som ville fått anvendelse dersom denne forsikringsdistributøren hadde hatt sitt bosted eller forretningskontor i vedkommende vertsstat, og også når denne virksomheten utgjør en alvorlig trussel mot forsikrings- og gjenforsikringsmarkedenes ordnende virkemåte i vertsstaten med hensyn til forbrukervern. I slike tilfeller kan vedkommende myndighet i vertsstaten, etter å ha underrettet vedkommende myndighet i hjemstaten, treffe alle nødvendige tiltak overfor denne forsikringsdistributøren for å beskytte forbrukernes rettigheter i vertsstaten. De berørte vedkommende myndigheter kan henvise saken til EIOPA og anmode om bistand i samsvar med artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1094/2010, og i slike tilfeller kan EIOPA handle i samsvar med den myndighet den er gitt i henhold til nevnte artikkel i tilfelle av uenighet mellom vertsstatens og hjemstatens vedkommende myndigheter.

KAPITTEL IV

ORGANISATORISKE KRAV

Artikkel 10

Faglige og organisatoriske krav

1. Hjemstatene skal sikre at forsikrings- og gjenforsikringsdistributører og ansatte i forsikrings- og gjenforsikringsforetak som utøver virksomhet innen forsikrings- eller gjenforsikringsdistribusjon, har den kunnskap og kompetanse som er nødvendig for at de skal kunne utføre sine oppgaver og plikter på en tilfredsstillende måte.
2. Hjemstatene skal sikre at forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og ansatte i forsikrings- og gjenforsikringsforetak og hos forsikrings- og gjenforsikringsformidlere oppfyller kravene til løpende faglig opplæring og utvikling, slik at de kan opprettholde et tilstrekkelig ytelsesnivå som står i forhold til deres rolle og det relevante markedet.

For dette formål skal hjemstatene ha innført og offentliggjort ordninger for effektiv kontroll og vurdering av kunnskapen og kompetansen til forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og ansatte i forsikrings- og gjenforsikringsforetak og hos forsikrings- og gjenforsikringsformidlere basert på minst 15 timers faglig opplæring eller utvikling per år, idet det tas hensyn til de solgte produktenes art, typen distributør, de respektive rollene og den virksomheten som forsikrings- eller gjenforsikringsdistributøren utøver.

Hjemstatene kan kreve at en vellykket oppfyllelse av kravene til opplæring og utvikling dokumenteres med et sertifikat.

Medlemsstatene skal tilpasse de fastsatte kunnskaps- og kompetansekravene til forsikrings- eller gjenforsikringsdistributørens bestemte virksomhet og produktene som distribueres, særlig når det gjelder forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet. Medlemsstatene kan i tilfellene nevnt i artikkel 3 nr. 1 tredje ledd, og med hensyn til de ansatte i forsikrings- eller gjenforsikringsforetak som deltar i forsikrings- eller gjenforsikringsdistribusjon, kreve at forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket eller -formidleren skal kontrollere at formidlernes kunnskap og kompetanse er i samsvar med kravene angitt i nr. 1, og om nødvendig gi slike formidlere mulighet til opplæring eller faglig utvikling som tilfredsstillende kravene som gjelder produktene som selges av formidlerne.

Medlemsstatene kan unnlate å anvende kravene nevnt i nr. 1 og i første ledd i dette nummer på alle fysiske personer som arbeider i et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak eller hos en forsikrings- eller gjenforsikringsformidler som utøver virksomhet innen forsikrings- eller gjenforsikringsdistribusjon, men medlemsstatene skal sikre at de relevante personene i ledelsesstrukturen i slike foretak som er ansvarlige for distribusjon av forsikrings- og gjenforsikringsprodukter, og alle andre personer som deltar direkte i forsikrings- eller gjenforsikringsdistribusjon, godtgjør at de har den kunnskapen og kompetansen de trenger for å kunne utføre sine oppgaver.

Forsikrings- og gjenforsikringsformidlere skal godtgjøre at de oppfyller de relevante kravene til faglig kunnskap og kompetanse som er fastsatt i vedlegg I.

3. Fysiske personer som arbeider i et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak eller hos en forsikrings- eller gjenforsikringsformidler, og som utøver virksomhet innen forsikrings- eller gjenforsikringsdistribusjon, skal ha godandel. Som et minstekrav skal de ikke stå oppført i strafferegisteret eller i noe annet tilsvarende nasjonalt register i forbindelse med alvorlige straffbare forhold knyttet til vinningslovbrudd eller andre lovbrudd knyttet til finansiell virksomhet, og de skal ikke tidligere ha blitt slått konkurs, med mindre de har fått oppreisning i samsvar med nasjonal rett.

Medlemsstatene kan i samsvar med artikkel 3 nr. 1 tredje ledd tillate at forsikrings- eller gjenforsikringsdistributøren kontrollerer at dens ansatte og eventuelt dens forsikrings- eller gjenforsikringsformidlere har godandel.

Medlemsstatene kan unnlate å anvende kravet nevnt i første ledd i dette nummer på alle fysiske personer som arbeider i et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak eller hos en forsikrings- eller gjenforsikringsformidler, forutsatt at disse fysiske personene ikke deltar direkte i forsikrings- eller gjenforsikringsdistribusjon. Medlemsstatene skal sikre at personer i ledelsesstrukturen med ansvar for, og personale som deltar direkte i, forsikrings- eller gjenforsikringsdistribusjon oppfyller dette kravet.

Når det gjelder forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, skal medlemsstatene sikre at personer som har ansvar for forsikringsdistribusjon som tilleggsvirksomhet, oppfyller kravet i første ledd.

4. Forsikrings- og gjenforsikringsformidlere skal ha en yrkesansvarsforsikring som dekker hele Unionens territorium, eller en annen tilsvarende garanti mot erstatningsansvar ved yrkesmessig uaktsomhet som dekker minst 1 250 000 euro per skadetilfelle og totalt 1 850 000 per år for alle skadetilfeller, med mindre en slik forsikring eller tilsvarende garanti allerede er stilt av et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak eller et annet foretak som forsikrings- eller gjenforsikringsformidleren opptrer på vegne av eller har fullmakt til å opptre på vegne av, eller med mindre et slikt foretak har påtatt seg det fulle ansvaret for formidlerens handlinger.

5. Medlemsstatene skal kreve at forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, har en yrkesansvarsforsikring eller en tilsvarende garanti på et nivå som er fastsatt av medlemsstatene, idet det tas hensyn til arten av de solgte produktene og virksomheten som utøves.

6. Medlemsstatene skal treffe alle nødvendige tiltak for å verne kunder mot manglende evne hos forsikrings- eller gjenforsikringsformidleren eller forsikringsformidleren som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, til å overføre premien til forsikringsforetaket eller overføre erstatningsbeløpet eller en tilbakebetaling av premien til den forsikrede.

Slike tiltak skal ha en eller flere av følgende former:

- a) Lov- eller avtalebestemmelser om at pengebeløp betalt av kunden til formidleren skal betraktes som betalt til foretaket, mens pengebeløp betalt av foretaket til formidleren ikke skal betraktes som betalt til kunden før kunden faktisk mottar beløpet.
- b) Et krav om at formidlere skal ha en økonomisk evne som til enhver tid tilsvarer 4 % av de samlede årlige mottatte premiene, med et minstebeløp på 18 750 euro.
- c) Et krav om at kundenes pengebeløp skal overføres via strengt atskilte kundekontoer, og at disse kontoene ikke skal brukes til å tilbakebetale andre kreditorer i tilfelle av konkurs.
- d) Et krav om at det opprettes et garantifond.

7. EIOPA skal regelmessig revidere beløpene nevnt i nr. 4 og 6 for å ta hensyn til endringer i den europeiske konsumprisindeksen som offentliggjøres av Eurostat. Den første revisjonen skal finne sted innen 31. desember 2017, og deretter skal revisjon foretas hvert femte år.

EIOPA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder som justerer grunnbeløpet i euro nevnt i nr. 4 og 6 med den prosentvise endringen i konsumprisindeksen nevnt i første ledd i dette nummer som har funnet sted i tidsrommet mellom 1. januar 2013 og 31. desember 2017, eller mellom datoen for siste revisjon og den nye revisjonen, avrundet oppover til nærmeste 10 euro.

EIOPA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 30. juni 2018, og deretter skal utkast til tekniske reguleringsstandarder framlegges hvert femte år.

Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i annet og tredje ledd i dette nummer i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1094/2010.

8. For å sikre oppfyllelse av kravene i nr. 1, 2 og 3 skal forsikrings- og gjenforsikringsforetak godkjenne, gjennomføre og regelmessig gjennomgå sine interne retningslinjer og hensiktsmessige interne framgangsmåter.

Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal identifisere en funksjon som skal sikre korrekt gjennomføring av de godkjente retningslinjene og framgangsmåtene.

Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal opprette, vedlikeholde og ajourføre registre over all relevant dokumentasjon med hensyn til anvendelsen av nr. 1, 2 og 3. Forsikrings- og gjenforsikringsforetak skal på anmodning opplyse hjemstatens vedkommende myndighet om navnet på personen som er ansvarlig for denne funksjonen.

Artikkel 11

Offentliggjøring av regler knyttet til allmennhetens interesser

1. Medlemsstatene skal sikre at deres vedkommende myndigheter på hensiktsmessig måte offentliggjør de relevante nasjonale lovbestemmelsene som beskytter allmennhetens interesser, herunder opplysninger om hvorvidt og hvordan medlemsstaten har valgt å anvende de strengere bestemmelsene angitt i artikkel 29 nr. 3, som får anvendelse på utøvelse av virksomhet innen forsikrings- og gjenforsikringsdistribusjon på deres territorier.

2. En medlemsstat som ønsker å anvende og allerede anvender bestemmelser om forsikringsdistribusjon i tillegg til dem som er fastsatt i dette direktiv, skal sikre at den administrative byrden som følger av disse bestemmelsene, står i forhold til forbrukervernet. Medlemsstaten skal kontinuerlig overvåke disse bestemmelsene for å sikre at de hele tiden er i samsvar med dette nummer.

3. EIOPA skal på sitt nettsted legge ut hyperlenker til vedkommende myndigheters nettsteder der opplysninger om regler knyttet til allmennhetens interesser offentliggjøres. Slike opplysninger skal regelmessig ajourføres av vedkommende nasjonale myndigheter, og EIOPA skal gjøre opplysningene tilgjengelige på sitt nettsted, der alle de nasjonale reglene knyttet til allmennhetens interesser er fordelt etter relevant rettsområde.

4. Medlemsstatene skal opprette et felles kontaktpunkt med ansvar for å formidle opplysninger om regler knyttet til allmennhetens interesser i de respektive medlemsstatene. Kontaktpunktet bør være en egnet vedkommende myndighet.

5. EIOPA skal før 23. februar 2019 undersøke og i en rapport underrette Kommisjonen om reglene knyttet til allmennhetens interesser som er offentliggjort av medlemsstatene i samsvar med denne artikkel, med hensyn til en korrekt anvendelse av dette direktiv og et velfungerende indre marked.

Artikkel 12

Vedkommende myndigheter

1. Medlemsstatene skal utpeke de vedkommende myndigheter som gis myndighet til å sikre gjennomføringen av dette direktiv. De skal underrette Kommisjonen om dette og eventuelt angi hvordan oppgavene er fordelt.

2. Myndighetene nevnt i nr. 1 i denne artikkel skal være enten offentlige myndigheter eller offentlige organer som er anerkjent i nasjonal rett eller anerkjent av en offentlig myndighet som gjennom nasjonal rett uttrykkelig er gitt myndighet til dette. De skal ikke være forsikrings- eller gjenforsikringsforetak eller sammenslutninger med medlemmer som direkte eller indirekte omfatter forsikrings- eller gjenforsikringsforetak eller forsikrings- eller gjenforsikringsformidlere, uten at dette berører muligheten for samarbeid mellom vedkommende myndigheter og andre organer dersom den muligheten er uttrykkelig omhandlet i artikkel 3 nr. 1.

3. Vedkommende myndigheter skal ha alle nødvendige fullmakter til å utføre sine oppgaver i henhold til dette direktiv. Dersom det på en medlemsstats territorium er mer enn én vedkommende myndighet, skal medlemsstaten påse at disse myndighetene samarbeider tett, slik at de kan utføre sine respektive oppgaver på en effektiv måte.

Artikkel 13

Samarbeid og utveksling av opplysninger mellom medlemsstatenes vedkommende myndigheter

1. Vedkommende myndigheter i de ulike medlemsstatene skal samarbeide med hverandre og utveksle alle relevante opplysninger om forsikrings- eller gjenforsikringsdistributører for å sikre korrekt anvendelse av dette direktiv.

2. Vedkommende myndigheter skal særlig, både under registreringsprosessen og løpende, utveksle relevante opplysninger om god vandel, faglig kunnskap og kompetanse hos forsikrings- og gjenforsikringsdistributører.

3. Vedkommende myndigheter skal også utveksle opplysninger om forsikrings- og gjenforsikringsdistributører som har vært gjenstand for en sanksjon eller et annet tiltak nevnt i kapittel VII, dersom slike opplysninger sannsynligvis fører til at disse distributørene fjernes fra registeret.
4. Alle personer som er forpliktet til å motta eller gi opplysninger i forbindelse med dette direktiv, skal være underlagt taushetsplikt på den måten som er fastsatt i artikkel 64 i direktiv 2009/138/EF.

Artikkel 14

Klager

Medlemsstatene skal sikre at det etableres framgangsmåter som gir kunder og andre berørte parter, særlig forbrukersammenlutninger, mulighet til å inngi klage på forsikrings- og gjenforsikringsdistributører. I alle tilfeller skal klagere motta svar.

Artikkel 15

Utenrettslig tvisteløsning

1. Medlemsstatene skal sikre at det i henhold til relevant nasjonal rett og EUs regelverk etableres egnede og effektive, upartiske og uavhengige framgangsmåter for utenrettslig klagebehandling og tvisteløsning for å løse tvister mellom kunder og forsikringsdistributører om rettigheter og forpliktelser som følger av dette direktiv, med bruk av eksisterende organer der det er hensiktsmessig. Medlemsstatene skal sikre at slike framgangsmåter får anvendelse på, og at det berørte organets kompetanse faktisk omfatter, forsikringsdistributører som framgangsmåtene innledes mot.
2. Medlemsstatene skal sikre at organene nevnt i nr. 1 samarbeider for å løse tverrnasjonale tvister om rettigheter og plikter som følger av dette direktiv.

Artikkel 16

Begrensning av bruken av formidlere

Medlemsstatene skal sikre at forsikrings- og gjenforsikringsforetak og -formidlere, når de bruker tjenestene til forsikrings- eller gjenforsikringsformidleren eller forsikringsformidleren som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, bare bruker forsikrings- og gjenforsikringsdistribusjonstjenester fra registrerte forsikrings- og gjenforsikringsformidlere eller forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, herunder slike som er nevnt i artikkel 1 nr. 3.

KAPITTEL V

OPPLYSNINGSKRAV OG REGLER FOR GOD FORRETNINGSSKIKK

Artikkel 17

Allment prinsipp

1. Medlemsstatene skal sikre at forsikringsdistributører, ved utøvelse av virksomhet innen forsikringsdistribusjon, alltid opptrer ærlig, rettferdig og profesjonelt i kundenes interesse.
2. Uten at det berører europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/29/EF⁽¹⁾, skal medlemsstatene sikre at alle opplysninger knyttet til gjenstanden for dette direktiv, herunder reklamemateriell, som forsikringsdistributøren formidler til kunder eller potensielle kunder, skal være rettvise, klare og ikke villedende. Reklamemateriell skal alltid klart framstå som dette.
3. Medlemsstatene skal sikre at forsikringsdistributørene ikke godtgjøres eller ikke godtgjør eller vurderer de ansattes resultater på en måte som er i strid med deres plikt til å opptre i kundenes interesse. En forsikringsdistributør skal særlig ikke innføre ordninger for godtgjøring, salgsmål eller annet som oppmuntrer denne eller dennes personale til å anbefale en kunde et bestemt forsikringsprodukt, når forsikringsdistributøren kan tilby et annet forsikringsprodukt som er bedre egnet til å dekke kundens behov.

⁽¹⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/29/EF av 11. mai 2005 om foretaks urimelige handelspraksis overfor forbrukere på det indre marked og om endring av rådsdirektiv 84/450/EØF, europaparlaments- og rådsdirektiv 97/7/EF, 98/27/EF og 2002/65/EF og europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 2006/2004 (direktivet om urimelig handelspraksis) (EUT L 149 av 11.6.2005, s. 22).

*Artikkel 18***Generelle opplysninger framlagt av forsikringsformidleren eller forsikringsforetaket**

Medlemsstatene skal sikre at

- a) en forsikringsformidler i god tid før en forsikringsavtale inngås, gir kundene opplysninger om
 - i) sin identitet og adresse samt at den er en forsikringsformidler,
 - ii) hvorvidt den gir råd om forsikringsproduktene som selges,
 - iii) framgangsmåtene nevnt i artikkel 14 som gir kunder eller andre berørte parter mulighet til å inngi klage på forsikringsformidlere, og framgangsmåtene for utenrettslig klagebehandling og tvisteløsning nevnt i artikkel 15,
 - iv) hvilket register den er oppført i, og hvordan det kan kontrolleres at den er registrert, og
 - v) hvorvidt formidleren representerer kunden eller handler for og på vegne av forsikringsforetaket,
- b) et forsikringsforetak i god tid før en forsikringsavtale inngås, gir kundene opplysninger om
 - i) sin identitet og adresse samt at det er et forsikringsforetak,
 - ii) hvorvidt det gir råd om forsikringsproduktene som selges,
 - iii) framgangsmåtene nevnt i artikkel 14 som gir kunder og andre berørte parter mulighet til å inngi klage på forsikringsforetak, og framgangsmåtene for utenrettslig klagebehandling og tvisteløsning nevnt i artikkel 15.

*Artikkel 19***Interessekonflikter og gjennomsiktighet**

1. Medlemsstatene skal sikre at en forsikringsformidler i god tid før en forsikringsavtale inngås, gir kunden minst følgende opplysninger:
 - a) Om den har en direkte eller indirekte eierandel på 10 % eller mer av et bestemt forsikringsforetaks stemmeretter eller kapital.
 - b) Om et bestemt forsikringsforetak, eller morforetaket til et bestemt forsikringsforetak, har en direkte eller indirekte eierandel på 10 % eller mer av forsikringsformidlerens stemmeretter eller kapital.
 - c) I forbindelse med avtalene som foreslås eller som det gis råd om, opplysninger om hvorvidt den
 - i) gir råd på grunnlag av en rettferdig og personlig analyse,
 - ii) er avtalemessig forpliktet til å utøve virksomhet innen forsikringsdistribusjon utelukkende med ett eller flere forsikringsforetak, og i så fall skal formidleren opplyse om navnene på disse forsikringsforetakene, eller
 - iii) ikke er avtalemessig forpliktet til å utøve virksomhet innen forsikringsdistribusjon utelukkende med ett eller flere forsikringsforetak og ikke gir råd på grunnlag av en rettferdig og personlig analyse, og i så fall skal forsikringsformidleren framlegge navnene på de forsikringsforetakene den kan utøve og utøver virksomhet med.
 - d) Arten av godtgjøring som mottas i forbindelse med forsikringsavtalen.
 - e) Opplysning om hvorvidt den i forbindelse med forsikringsavtalen arbeider
 - i) på grunnlag av et gebyr, dvs. at godtgjøringen betales direkte av kunden,
 - ii) på grunnlag av en type provisjon, dvs. at godtgjøringen inngår i forsikringspremien,
 - iii) på grunnlag av andre former for godtgjøring, herunder økonomiske fordeler av enhver art som tilbys eller gis i forbindelse med forsikringsavtalen, eller
 - iv) på grunnlag av en kombinasjon av de ulike typene godtgjøring angitt i punkt i), ii) og iii).

2. Dersom gebyret betales direkte av kunden, skal forsikringsformidleren opplyse kunden om gebyrets størrelse eller, dersom dette ikke er mulig, om metoden for beregning av gebyret.
3. Dersom en kunde foretar andre betalinger enn løpende premiebetalinger og planlagte betalinger i henhold til avtalen etter at den er inngått, skal forsikringsformidleren også gi de opplysningene som kreves i henhold til denne artikkel, for hver slik betaling.
4. Medlemsstatene skal sikre at forsikringsforetaket i god tid før en forsikringsavtale inngås, opplyser kunden om arten av godtgjøringen som dets ansatte mottar i forbindelse med forsikringsavtalen.
5. Dersom en kunde foretar andre betalinger enn løpende premiebetalinger og planlagte betalinger i henhold til avtalen etter at den er inngått, skal forsikringsforetaket også gi de opplysningene som kreves i henhold til denne artikkel, for hver slik betaling.

Artikkel 20

Rådgivning og standarder for salg uten rådgivning

1. Før en forsikringsavtale inngås, skal forsikringsdistributøren spesifisere kundens krav og behov på grunnlag av opplysninger fra kunden og gi kunden objektiv informasjon om forsikringsproduktet i en forståelig form, slik at kunden kan ta en velbegrunnet beslutning.

Enhver avtale som foreslås, skal være i samsvar med kundens krav til og behov for forsikring.

Når rådgivningen ytes før en bestemt avtale inngås, skal forsikringsdistributøren gi kunden en personlig anbefaling som forklarer hvorfor et bestemt produkt best oppfyller kundens krav og behov.

2. Opplysningene nevnt i nr. 1 skal tilpasses kompleksiteten til forsikringsproduktet som foreslås, og typen kunde.
3. Dersom en forsikringsformidler informerer kunden om at den gir sitt råd på grunnlag av en rettfærdig og personlige analyse, skal rådet gis på grunnlag av en analyse av et så stort antall tilgjengelige forsikringsavtaler på markedet at formidleren kan gi en personlig anbefaling i samsvar med faglige kriterier med hensyn til hvilken forsikringsavtale som er hensiktsmessig ut fra kundens behov.
4. Uten at det berører artikkel 183 og 184 i direktiv 2009/138/EF, skal forsikringsdistributøren, før en avtale inngås og uavhengig av om råd er gitt og om forsikringsproduktet inngår i en pakke i henhold til artikkel 24 i dette direktiv, gi kunden relevante opplysninger om forsikringsproduktet i en forståelig form, idet det tas hensyn til kompleksiteten til forsikringsproduktet og typen kunde, slik at kunden kan ta en velbegrunnet beslutning..
5. I forbindelse med distribusjon av skadeforsikringsprodukter som er oppført i vedlegg I til direktiv 2009/138/EF, skal opplysningene nevnt i nr. 4 i denne artikkel gis i form av et standardisert informasjonsdokument for forsikringsprodukter på papir eller på et annet varig medium.
6. Informasjonsdokumentet for forsikringsprodukter nevnt i nr. 5 skal utarbeides av produsenten av skadeforsikringsproduktet.
7. Informasjonsdokumentet for forsikringsprodukter skal
 - a) være et kortfattet og selvstendig dokument,
 - b) presenteres og utformes slik at teksten er tydelig og lett å lese, med tilstrekkelig store, lesbare bokstaver,
 - c) ikke være mindre forståelig dersom det opprinnelig ble framstilt i farge, men skrives ut eller kopieres i svart-hvitt,
 - d) skrives på de offisielle språkene, eller på et av de offisielle språkene, som brukes i den delen av medlemsstaten der forsikringsproduktet blir tilbudt, eller, dersom det er avtalt av forbrukeren og distributøren, på et annet språk,
 - e) være nøyaktig og ikke villedende,
 - f) inneholde tittelen «Informasjonsdokument for forsikringsprodukter» øverst på den første siden,
 - g) inneholde en erklæring om at fullstendige opplysninger om produktet før og etter inngåelsen av avtalen, finnes i andre dokumenter.

Medlemsstatene kan fastsette at informasjonsdokumentet for forsikringsprodukter skal framlegges sammen med opplysninger som kreves i henhold til andre relevante unionsregelverksakter eller nasjonal rett, forutsatt at alle kravene i første ledd er oppfylt.

8. Informasjonsdokumentet for forsikringsprodukter skal inneholde følgende opplysninger:
- Opplysninger om typen forsikring.
 - Et sammendrag av forsikringsdekningen, herunder de største risikoene som forsikres, forsikringsbeløpet og eventuelt det geografiske virkeområdet, og et sammendrag av de unntatte risikoene.
 - Hvordan premier skal betales, og premieperiode.
 - De viktigste unntakene, der det ikke kan framsettes erstatningskrav.
 - Forpliktelse når avtalen trer i kraft.
 - Forpliktelse i avtalens løpetid.
 - Forpliktelse dersom et erstatningskrav framsettes.
 - Avtalens løpetid, herunder avtalens start- og sluttdato.
 - Regler for oppsigelse av avtalen.
9. EIOPA skal, etter samråd med nasjonale myndigheter og etter å ha gjennomført forbrukerundersøkelser, utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for et standardisert format for informasjonsdokumentet for forsikringsprodukter, med nærmere angivelse av presentasjonen av opplysningene nevnt i nr. 8.

EIOPA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 23. februar 2017.

Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i dette nummer i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1094/2010.

Artikkel 21

Opplysninger fra forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet

Medlemsstatene skal sikre at forsikringsformidlere som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, overholder bestemmelsene i artikkel 18 bokstav a) punkt i), iii) og iv) og artikkel 19 nr. 1 bokstav d).

Artikkel 22

Unntak fra opplysningsplikten og fleksibilitetsbestemmelse

1. Det er ikke nødvendig å gi opplysningene nevnt i artikkel 18, 19 og 20 når forsikringsdistributøren utøver distribusjonsvirksomhet i tilknytning til forsikring mot store risikoer.

Medlemsstatene kan fastsette at det ikke er nødvendig å gi opplysningene nevnt i artikkel 29 og 30 i dette direktiv til en profesjonell kunde som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 10 i direktiv 2014/65/EU.

2. Medlemsstatene kan opprettholde eller vedta strengere bestemmelser om opplysningskravene nevnt i dette kapittel, forutsatt at disse bestemmelsene er i samsvar med unionsretten. Medlemsstatene skal underrette EIOPA og Kommisjonen om slike nasjonale bestemmelser.

Medlemsstatene skal også treffe de tiltakene som er nødvendige for å sikre at deres vedkommende myndigheter på en hensiktsmessig måte offentliggjør opplysningene om hvorvidt og hvordan medlemsstaten har valgt å anvende strengere bestemmelser i henhold til dette nummer.

Særlig kan medlemsstatene gjøre rådgivningen nevnt i artikkel 20 nr. 1 tredje ledd obligatorisk ved salg av forsikringsprodukter eller for enkelte typer forsikringsprodukter. I så fall skal slike strengere nasjonale bestemmelser overholdes av forsikringsdistributører, herunder slike som utøver virksomhet i henhold til adgangen til å yte tjenester eller etableringsadgangen, dersom de inngår forsikringsavtaler med kunder som har sitt vanlige bosted eller etablerte forretningssted i vedkommende medlemsstat.

3. Medlemsstatene kan begrense muligheten til eller forby at forsikringsdistributører godtar eller mottar honorarer, provisjoner eller andre monetære eller ikke-monetære ytelser fra en tredjepart eller en person som handler på vegne av en tredjepart, i forbindelse med distribusjon av forsikringsprodukter.

4. For å skape en høy grad av gjennomsiktighet med alle egnede midler skal EIOPA sikre at informasjonen den mottar om nasjonale bestemmelser, også meddeles kunder og forsikrings- og gjenforsikringsdistributører.
5. Medlemsstatene skal sikre at dersom forsikringsdistributøren har ansvar for å levere obligatoriske tjenstepensjonsordninger, og en lønnstaker blir medlem av en slik ordning uten å ha tatt en individuell beslutning om å delta, skal opplysningene nevnt i dette kapittel gis til den ansatte umiddelbart etter innmeldingen i den berørte ordningen.

Artikkel 23

Informasjonsvilkår

1. All informasjon som skal gis til kunden i samsvar med artikkel 18, 19, 20 og 29, skal meddeles
 - a) på papir,
 - b) på en klar og presis måte som er forståelig for kunden,
 - c) på et offisielt språk i den medlemsstaten der risikoen består, eller i den medlemsstaten der forpliktelsen består, eller på et annet språk som partene har avtalt, og
 - d) kostnadsfritt.
2. Som unntak fra nr. 1 bokstav a) i denne artikkel kan informasjonen nevnt i artikkel 18, 19, 20 og 29 gis til kunden på ett av følgende medier:
 - a) Et annet varig medium enn papir, dersom vilkårene i nr. 4 i denne artikkel er oppfylt, eller
 - b) et nettsted, dersom vilkårene i artikkel 5 i denne artikkel er oppfylt.
3. Dersom informasjonen nevnt i artikkel 18, 19, 20 og 29 gjøres tilgjengelig på et annet varig medium enn papir eller på et nettsted, skal et papireksemplar kostnadsfritt gjøres tilgjengelig for kunden på anmodning.
4. Informasjonen nevnt i artikkel 18, 19, 20 og 29 kan gjøres tilgjengelig på et annet varig medium enn papir dersom følgende vilkår er oppfylt:
 - a) Det er hensiktsmessig å bruke det varige mediet i forretningsforbindelsen mellom forsikringsdistributøren og kunden, og
 - b) kunden har fått valget mellom informasjon på papir eller på et varig medium, og har valgt det sistnevnte mediet.
5. Informasjonen nevnt i artikkel 18, 19, 20 og 29 kan gjøres tilgjengelig på et nettsted dersom den rettes personlig til kunden eller følgende vilkår er oppfylt:
 - a) Det er hensiktsmessig å gjøre denne informasjonen tilgjengelig på et nettsted i forretningsforbindelsen mellom forsikringsdistributøren og kunden.
 - b) Kunden har samtykket i å få denne informasjonen på et nettsted.
 - c) Kunden er underrettet elektronisk om nettstedets adresse og hvor på nettstedet informasjonen finnes.
 - d) Det sikres at informasjonen forblir tilgjengelig på nettstedet så lenge kunden med rimelighet kan ha behov for den.
6. Med hensyn til nr. 4 og 5 skal tilgjengeliggjøring av opplysninger på et annet varig medium enn papir eller på et nettsted anses som hensiktsmessig i forretningsforbindelsen mellom forsikringsdistributøren og kunden, forutsatt at det kan dokumenteres at kunden har regelmessig tilgang til internett. Dersom kunden har oppgitt en e-postadresse for forretningsforbindelsen, skal dette anses som slik dokumentasjon.

7. Når det gjelder telefonsalg, skal informasjonen som forsikringsdistributøren gir kunden før avtalen inngås, herunder informasjonsdokumentet for forsikringsprodukter, framlegges i samsvar med Unionens regler for fjernsalg av finansielle tjenester til forbrukere. Dessuten skal forsikringsdistributøren gi kunden informasjon i samsvar med nr. 1 eller nr. 2 umiddelbart etter at forsikringsavtalen er inngått, selv om kunden har valgt å få forhåndsinformasjon på et annet varig medium enn papir i samsvar med nr. 4.

Artikkel 24

Kryssalg

1. Når et forsikringsprodukt tilbys sammen med et tilleggsprodukt eller en tilleggstjeneste som ikke er en forsikring, som del av en pakke eller av samme avtale, skal forsikringsdistributøren underrette kunden om det er mulig å kjøpe de ulike bestanddelene separat, og skal i så fall gi en tilstrekkelig beskrivelse av de ulike bestanddelene av avtalen eller pakken og framlegge separat dokumentasjon for kostnader og gebyrer knyttet til hver enkelt bestanddel.
2. Under omstendighetene nevnt i nr. 1, og dersom risikoen eller forsikringsdekningen som følger av en slik avtale eller pakke som tilbys en kunde, skiller seg fra den risikoen eller dekningen som er knyttet til hver enkelt bestanddel, skal forsikringsdistributøren gi en tilstrekkelig beskrivelse av de ulike bestanddelene av avtalen eller pakken og forklare hvordan deres samvirkning endrer risikoen eller forsikringsdekningen.
3. Dersom et forsikringsprodukt er et tillegg til en vare eller tjeneste som ikke er en forsikring, som del av en pakke eller av samme avtale, skal forsikringsdistributøren gi kunden mulighet til å kjøpe varen eller tjenesten separat. Dette nummer får ikke anvendelse når et forsikringsprodukt er et tillegg til en investeringstjeneste eller investeringsvirksomhet som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 2 i direktiv 2014/65/EU, en kredittavtale som definert i artikkel 4 nr. 3 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/17/EU⁽¹⁾ eller en betalingskonto som definert i artikkel 2 nr. 3 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/92/EU⁽²⁾.
4. EIOPA kan utarbeide retningslinjer for vurdering av og tilsyn med kryssalg, som angir i hvilke situasjoner kryssalg ikke er forenlig med forpliktelsene fastsatt i artikkel 17.
5. Denne artikkel skal ikke være til hinder for distribusjon av forsikringsprodukter som dekker flere typer risiko (kombinasjonsforsikringer).
6. I tilfellene nevnt i nr. 1 og 3 skal medlemsstatene sikre at en forsikringsdistributør spesifiserer kundens krav og behov i forbindelse med forsikringsproduktene som utgjør en del av den samlede pakken eller den samme avtalen.
7. Medlemsstatene kan opprettholde eller vedta ytterligere strengere tiltak eller gripe inn i enkelttilfeller for å forby salg av forsikring sammen med en tilleggstjeneste eller et tilleggsprodukt som ikke er en forsikring, som del av en pakke eller av samme avtale, dersom de kan dokumentere at en slik virksomhet er til skade for forbrukerne.

Artikkel 25

Produkttilsyns- og produktstyringskrav

1. Forsikringsforetak og -formidlere som utarbeider forsikringsprodukter med sikte på salg til kunder, skal opprettholde, gjennomføre og gjennomgå en prosess for godkjenning av hvert forsikringsprodukt eller av vesentlige tilpasninger av et eksisterende forsikringsprodukt før det markedsføres eller distribueres til kunder.

Produktgodkjenningsprosessen skal være hensiktsmessig og stå i forhold til forsikringsproduktets art.

Produktgodkjenningsprosessen skal angi et identifisert målmarked for hvert produkt, sikre at alle relevante risikoer for et slikt identifisert målmarked vurderes, og at den planlagte distribusjonsstrategien er forenlig med det identifiserte målmarkedet, og treffe rimelige tiltak for å sikre at forsikringsproduktet distribueres til det identifiserte målmarkedet.

⁽¹⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/17/EU av 4. februar 2014 om kredittavtaler for forbrukere i forbindelse med fast eiendom til boligformål og om endring av direktiv 2008/48/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 (EUT L 60 av 28.2.2014, s. 34).

⁽²⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/92/EF av 23. juli 2014 om sammenlignbarheten av gebyrer forbundet med betalingskontoer, bytte av betalingskontoer og adgang til å opprette og bruke betalingskontoer med grunnleggende funksjoner (EUT L 257 av 28.8.2014, s. 214).

Forsikringsforetaket skal forstå og regelmessig gjennomgå de forsikringsproduktene som det tilbyr eller markedsfører, idet det tas hensyn til alle hendelser som kan få vesentlig innvirkning på den potensielle risikoen for det identifiserte målmarkedet, for i det minste å vurdere om produktet fortsatt dekker det identifiserte målmarkedets behov, og om den planlagte distribusjonsstrategien fortsatt er hensiktsmessig.

Forsikringsforetak og -formidlere som utarbeider forsikringsprodukter, skal gjøre tilgjengelig for distributører alle relevante opplysninger om forsikringsproduktet og produktgodkjenningsprosessen, herunder det identifiserte målmarkedet for forsikringsproduktet.

Dersom en forsikringsdistributør gir råd om eller foreslår forsikringsprodukter som den ikke utarbeider, skal den ha innført egnede ordninger for å innhente opplysningene nevnt i femte ledd og forstå egenskapene ved og det identifiserte målmarkedet for hvert forsikringsprodukt.

2. Kommisjonen skal gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 38 for ytterligere å presisere prinsippene fastsatt i denne artikkel, idet det i et rimelig omfang tas hensyn til virksomheten som utøves, de solgte forsikringsproduktenes art samt distributørens art.
3. Retningslinjene, framgangsmåtene og ordningene nevnt i denne artikkel skal ikke berøre noen andre krav i henhold til dette direktiv, herunder krav som gjelder offentliggjøring, egnethet eller hensiktsmessighet, identifisering og håndtering av interessekonflikter samt påvirkningsmidler.
4. Denne artikkel får ikke anvendelse på forsikringsprodukter som utgjør forsikring mot store risikoer.

KAPITTEL VI

TILLEGGSKRAV I FORBINDELSE MED FORSIKRINGSBASERTE INVESTERINGSPRODUKTER

Artikkel 26

Tilleggskravenes omfang

I dette kapittel fastsettes krav utover dem som gjelder for forsikringsdistribusjon i samsvar med artikkel 17, 18, 19 og 20, når forsikringsdistribusjonen utøves i forbindelse med salg av forsikringsbaserte investeringsprodukter foretatt av

- a) en forsikringsformidler,
- b) et forsikringsforetak.

Artikkel 27

Forebygging av interessekonflikter

Uten at det berører artikkel 17, skal en forsikringsformidler eller et forsikringsforetak som distribuerer forsikringsbaserte investeringsprodukter, opprettholde og anvende effektive organisatoriske og administrative ordninger med sikte på å treffe alle rimelige tiltak for å hindre at interessekonflikter som definert i artikkel 28 skader kundenes interesser. Disse ordningene skal stå i forhold til virksomheten som utøves, de solgte forsikringsproduktene og typen distributør.

Artikkel 28

Interessekonflikter

1. Medlemsstatene skal sikre at forsikringsformidlere og forsikringsforetak treffer alle hensiktsmessige tiltak for å identifisere interessekonflikter som oppstår i forbindelse med forsikringsdistribusjon, mellom dem selv, herunder deres ledere og ansatte eller enhver annen person som er direkte eller indirekte tilknyttet dem gjennom kontroll, og deres kunder eller innbyrdes mellom kunder.
2. Dersom organisatoriske eller administrative ordninger som forsikringsformidleren eller forsikringsforetaket har innført i samsvar med artikkel 27 for å løse interessekonflikter, ikke er tilstrekkelige til med rimelig sikkerhet å hindre at kunders interesser skades, skal forsikringsformidleren eller forsikringsforetaket tydelig informere kunden om interessekonfliktens allmenne art eller opphav i god tid før en forsikringsavtale inngås.

3. Som unntak fra artikkel 23 nr. 1 skal opplysningene nevnt i nr. 2 i denne artikkel
 - a) inngis på et varig medium og
 - b) være tilstrekkelig detaljerte, idet det tas hensyn til kundens art, slik at kunden kan ta en velbegrunnet beslutning i forbindelse med den virksomheten innen forsikringsdistribusjon som interessekonflikten gjelder.
4. Kommisjonen skal gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 38 for å
 - a) fastsette hvilke tiltak det er rimelig å forvente at forsikringsformidlere og forsikringsforetak treffer for å identifisere, hindre, håndtere og opplyse om interessekonflikter i forbindelse med virksomhet innen forsikringsdistribusjon,
 - b) fastsette egnede kriterier for å fastslå hvilke typer interessekonflikter som kan skade interessene til forsikringsformidlerens eller forsikringsforetakets kunder eller potensielle kunder.

Artikkel 29

Informasjon til kunder

1. Uten at det berører artikkel 18 og artikkel 19 nr. 1 og 2, skal det gis relevante opplysninger i god tid før en avtale inngås, til kunder eller potensielle kunder om distribusjonen av forsikringsbaserte investeringsprodukter og om alle kostnader og tilknyttede gebyrer. Disse opplysningene skal minst omfatte følgende:
 - a) Når rådgivning ytes: Hvorvidt forsikringsformidleren eller forsikringsforetaket vil gi kunden en regelmessig vurdering av egnetheten til de forsikringsbaserte investeringsproduktene som anbefales til denne kunden, som omhandlet i artikkel 30.
 - b) Når det gjelder opplysninger om forsikringsbaserte investeringsprodukter og foreslåtte investeringsstrategier: Hensiktsmessige retningslinjer for og advarsler om de risikoene som er knyttet til forsikringsbaserte investeringsprodukter eller til bestemte investeringsstrategier som foreslås.
 - c) Når det gjelder opplysningene som skal gis om alle kostnader og tilknyttede gebyrer: Opplysninger om distribusjonen av det forsikringsbaserte investeringsproduktet, herunder rådgivningskostnader, der det er relevant, kostnader knyttet til det forsikringsbaserte investeringsproduktet som anbefales eller markedsføres til kunden, og opplysninger om hvordan kunden kan betale for det, herunder også eventuelle tredjepartsbetalinger.

Opplysningene om alle kostnader og gebyrer, herunder kostnader og gebyrer i forbindelse med distribusjonen av det forsikringsbaserte investeringsproduktet, som ikke skyldes forekomsten av underliggende markedsrisiko, skal sammenfattes slik at kunden kan forstå den samlede kostnaden og den kumulative virkningen på investeringens avkastning, og dersom kunden anmoder om det, skal kostnadene og gebyrene spesifiseres. Der det er relevant, skal slike opplysninger gis til kunden regelmessig og minst en gang i året i løpet av investeringens livssyklus.

Opplysningene nevnt i dette nummer skal gis i en forståelig form på en slik måte at kunder eller potensielle kunder får en rimelig mulighet til å forstå arten av og risikoene ved det forsikringsbaserte investeringsproduktet som tilbys, slik at de kan ta velbegrunnede investeringsbeslutninger. Medlemsstatene kan tillate at disse opplysningene gis i et standardisert format.

2. Uten at det berører artikkel 19 nr. 1 bokstav d) og e), artikkel 19 nr. 3 og artikkel 22 nr. 3, skal medlemsstatene sikre at forsikringsformidlere eller forsikringsforetak bare anses å oppfylle sine forpliktelser i henhold til artikkel 17 nr. 1, artikkel 27 eller artikkel 28 når de betaler eller betales gebyrer eller provisjoner eller tilbyr eller tilbys ikke-monetære ytelser i forbindelse med distribusjonen av forsikringsbaserte investeringsprodukter eller en tilleggstjeneste til eller av andre enn kunden eller en person som opptrer på vegne av kunden, dersom betalingen eller ytelsen
 - a) ikke har en negativ innvirkning på kvaliteten på den berørte tjenesten til kunden og
 - b) ikke hindrer forsikringsformidleren eller forsikringsforetaket i å oppfylle sin plikt til å opptre ærlig, rettferdig og profesjonelt i samsvar med kundenes interesser.

3. Medlemsstatene kan pålegge distributører strengere krav med hensyn til de områdene som er omfattet av denne artikkel. Særlig kan medlemsstatene forby eller ytterligere begrense tilbud om eller mottak av gebyrer, provisjoner eller ikke-monetære ytelser fra tredjeparter i forbindelse med forsikringsrådgivning.

Strengere krav kan omfatte krav om at slike gebyrer, provisjoner eller ikke-monetære ytelser skal tilbakebetales til kundene eller motregnes mot gebyrer som kunden betaler.

Medlemsstatene kan gjøre rådgivningen nevnt i artikkel 30 obligatorisk ved salg av forsikringsbaserte investeringsprodukter eller for enkelte typer av slike produkter.

Medlemsstatene kan kreve at dersom en forsikringsformidler informerer kunden om at rådgivningen ytes på et uavhengig grunnlag, skal formidleren vurdere et tilstrekkelig stort antall forsikringsprodukter som er tilgjengelige på markedet, som er tilstrekkelig diversifiserte med hensyn til type og produktleverandør til å sikre at kundens mål kan nås på egnet måte, og som ikke er begrenset til forsikringsprodukter som utstedes eller leveres av enheter som har nære forbindelser med formidleren.

En medlemsstats strengere krav som omhandlet i dette nummer skal overholdes av alle forsikringsformidlere eller forsikringsforetak, herunder slike som utøver virksomhet i henhold til adgangen til å yte tjenester eller etableringsadgangen, dersom de inngår forsikringsavtaler med kunder som har sitt vanlige bosted eller etablerte forretningssted i vedkommende medlemsstat.

4. Uten at det berører nr. 3 i denne artikkel, skal Kommisjonen gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 38 for å spesifisere

- a) kriteriene for å vurdere om tilskyndelser som betales eller mottas av en forsikringsformidler eller et forsikringsforetak, har en negativ innvirkning på kvaliteten på den berørte tjenesten til kunden,
- b) kriteriene for å vurdere om forsikringsformidlere og forsikringsforetak som betaler eller mottar tilskyndelser, oppfyller forpliktelsen til å oppføre ærlig, rettferdig og profesjonelt i samsvar med kundens interesse.

5. I de delegerte rettsaktene nevnt i nr. 4 skal det tas hensyn til

- a) arten av tjenestene som tilbys eller ytes til kunden eller den potensielle kunden, idet det tas hensyn til transaksjonenes type, gjenstand, størrelse og hyppighet,
- b) arten av produktene som tilbys eller vurderes, herunder forskjellige typer forsikringsbaserte investeringsprodukter.

Artikkel 30

Vurdering av egnethet og hensiktsmessighet og rapportering til kunder

1. Uten at det berører artikkel 20 nr. 1, skal en forsikringsformidler eller et forsikringsforetak som gir råd om et forsikringsbasert investeringsprodukt, også innhente alle nødvendige opplysninger om kundens eller den potensielle kundens kunnskap og erfaring på investeringsområdet som er relevant for den bestemte typen produkt eller tjeneste, vedkommendes finansielle stilling, herunder evnen til å bære tap, og vedkommendes investeringsmål, herunder risikotoleransen, slik at forsikringsformidleren eller forsikringsforetaket kan anbefale kunden eller den potensielle kunden de forsikringsbaserte investeringsproduktene som er egnet for vedkommende, og som særlig er forenlige med vedkommendes risikotoleranse og evne til å bære tap.

Medlemsstatene skal, dersom en forsikringsformidler eller et forsikringsforetak yter investeringsrådgivning og anbefaler en pakke av tjenester eller produkter samlet i henhold til artikkel 24, sikre at den samlede pakken er egnet.

2. Uten at det berører artikkel 20 nr. 1, skal medlemsstatene sikre at forsikringsformidlere eller forsikringsforetak, når de utøver andre typer virksomhet innen forsikringsdistribusjon enn dem som er nevnt i nr. 1 i denne artikkel, i forbindelse med salg uten rådgivning ber kunden eller den potensielle kunden om å framlegge opplysninger om sin kunnskap og erfaring på det investeringsområdet som er relevant for den bestemte typen produkt eller tjeneste som tilbys eller etterspørres, slik at forsikringsformidleren eller forsikringsforetaket kan vurdere om den planlagte investeringstjenesten eller det planlagte produktet er hensiktsmessig for kunden. Vurderingen av en pakke av tjenester eller produkter i henhold til artikkel 24 skal omfatte den samlede pakkens egnethet.

Dersom forsikringsformidleren eller forsikringsforetaket på grunnlag av opplysningene som mottas i henhold til første ledd, anser at produktet ikke er hensiktsmessig for kunden eller den potensielle kunden, skal forsikringsformidleren eller forsikringsforetaket advare kunden eller den potensielle kunden om dette. Denne advarselen kan gis i et standardisert format.

Dersom kunder eller potensielle kunder ikke framlegger opplysningene nevnt i første ledd, eller dersom de framlegger utilstrekkelige opplysninger om sin kunnskap og erfaring, skal forsikringsformidleren eller forsikringsforetaket advare dem om at det ikke er mulig å avgjøre om det planlagte produktet er hensiktsmessig for dem. Denne advarselen kan gis i et standardisert format.

3. Uten at det berører artikkel 20 nr. 1, kan medlemsstatene, dersom det ikke gis råd i forbindelse med forsikringsbaserte investeringsprodukter, gjøre unntak fra forpliktelsene nevnt i nr. 2 i denne artikkel og tillate at forsikringsformidlere eller forsikringsforetak utøver virksomhet innen forsikringsdistribusjon på medlemsstatenes territorier uten at de må innhente de opplysningene eller foreta den vurderingen som er omhandlet i nr. 2 i denne artikkel, forutsatt at alle følgende vilkår er oppfylt:

- a) Virksomheten gjelder et av følgende forsikringsbaserte investeringsprodukter:
 - i) Avtaler som gir investeringseksposering bare mot de finansielle instrumentene som anses som ikke-komplekse i henhold til direktiv 2014/65/EU, og som ikke omfatter en struktur som gjør det vanskelig for kunden å forstå den tilhørende risikoen, eller
 - ii) andre ikke-komplekse forsikringsbaserte investeringer med hensyn til dette nummer.
- b) Virksomheten innen forsikringsdistribusjon utøves på initiativ fra kunden eller den potensielle kunden.
- c) Kunden eller den potensielle kunden er blitt klart opplyst om at forsikringsformidleren eller forsikringsforetaket, når de utøver virksomhet innen forsikringsdistribusjon, ikke plikter å vurdere om det forsikringsbaserte investeringsproduktet eller virksomheten innen forsikringsdistribusjon som ytes eller tilbys, er hensiktsmessig, og at kunden eller den potensielle kunden ikke nyter godt av vernet som de relevante reglene for god forretningsskikk gir. En slik advarsel kan gis i et standardisert format.
- d) Forsikringsformidleren eller forsikringsforetaket oppfyller sine forpliktelser i henhold til artikkel 27 og 28.

Alle forsikringsformidlere eller forsikringsforetak, herunder slike som utøver virksomhet i henhold til adgangen til å yte tjenester eller etableringsadgangen, skal ved inngåelse av forsikringsavtaler med kunder som har sitt vanlige bosted eller etablerte forretningssted i en medlemsstat som ikke benytter seg av unntaket nevnt i dette nummer, oppfylle gjeldende bestemmelser i vedkommende medlemsstat.

4. Forsikringsformidleren eller forsikringsforetaket skal opprette et register som omfatter det eller de dokumentene som er avtalt mellom forsikringsformidleren eller forsikringsforetaket og kunden, der partenes rettigheter og plikter samt de andre vilkårene for forsikringsformidlerens eller forsikringsforetakets tjenesteyting overfor kunden er angitt. Avtalepartenes rettigheter og plikter kan innlemmes ved henvisning til andre dokumenter eller rettsakter.

5. Forsikringsformidleren eller forsikringsforetaket skal på et varig medium gi kunden hensiktsmessige rapporter om tjenesten som er ytt til kunden. Disse rapportene skal omfatte regelmessige meldinger til kunden, der det tas hensyn til de berørte forsikringsbaserte investeringsproduktene type og kompleksitet og arten av tjenesten som er ytt til kunden, og skal omfatte, når det er relevant, kostnader knyttet til de transaksjonene og tjenestene som er utført på vegne av kunden.

Når forsikringsformidlere eller forsikringsforetak gir råd om et forsikringsbasert investeringsprodukt, skal de før avtalen inngås, gi kunden en egnethetserklæring på et varig medium der det spesifiseres hvilken rådgivning som er ytt, og hvordan denne rådgivningen oppfyller kundens preferanser, mål og andre egenskaper. Vilårene fastsatt i artikkel 23 nr. 1–4 får anvendelse.

Dersom avtalen inngås ved hjelp av et fjernkommunikasjonsmiddel som hindrer at det på forhånd gis en egnethetserklæring, kan forsikringsformidleren eller forsikringsforetaket inngi egnethetserklæringen på et varig medium umiddelbart etter at kunden er bundet av en avtale, forutsatt at begge følgende vilkår er oppfylt:

- a) Kunden har samtykket i å motta egnethetserklæringen uten unødig opphold etter at avtalen er inngått, og
- b) forsikringsformidleren eller forsikringsforetaket har gitt kunden mulighet til å utsette avtaleinngåelsen slik at egnethetserklæringen kan mottas før inngåelsen av avtalen.

Dersom forsikringsformidlere eller forsikringsforetak har opplyst kunden om at de vil foreta en regelmessig vurdering av egnetheten, skal den periodiske rapporten inneholde en oppdatert erklæring om hvordan det forsikringsbaserte investeringsproduktet oppfyller kundens preferanser, mål og andre egenskaper.

6. Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 38 for ytterligere å presisere hvordan forsikringsformidlere og forsikringsforetak skal overholde prinsippene fastsatt i denne artikkel når de utøver virksomhet innen forsikringsdistribusjon med sine kunder, herunder når det gjelder opplysningene som skal innhentes i forbindelse med vurderingen av forsikringsbaserte investeringsprodukters egnethet og hensiktsmessighet for kundene, kriteriene for vurdering av ikke-komplekse forsikringsbaserte investeringsprodukter i forbindelse med nr. 3 bokstav a) punkt ii) i denne artikkel, innholdet i og formatet på registre og avtaler som gjelder ytingen av tjenester til kunder, og innholdet i og formatet på periodiske rapporter til kunder om tjenestene som er ytt. Disse delegerte rettsaktene skal ta hensyn til
- arten av tjenestene som tilbys eller ytes til kunden eller den potensielle kunden, idet det tas hensyn til transaksjonenes type, gjenstand, størrelse og hyppighet,
 - arten av de produktene som tilbys eller vurderes, herunder forskjellige typer forsikringsbaserte investeringsprodukter,
 - om kunden eller den potensielle kunden er en ikke-profesjonell eller profesjonell kunde.
7. Innen 23. august 2017 skal EIOPA utarbeide og deretter regelmessig ajourføre retningslinjer for vurdering av forsikringsbaserte investeringsprodukter som har en struktur som gjør det vanskelig for kunden å forstå de tilhørende risikoene, som omhandlet i nr. 3 bokstav a) punkt i).
8. EIOPA kan utarbeide og deretter regelmessig ajourføre retningslinjer for vurdering av forsikringsbaserte investeringsprodukter som klassifiseres som ikke-komplekse ved anvendelsen av nr. 3 bokstav a) punkt ii), idet det tas hensyn til de delegerte rettsaktene som vedtas i henhold til nr. 6.

KAPITTEL VII

SANKSJONER OG ANDRE TILTAK

Artikkel 31

Administrative sanksjoner og andre tiltak

- Uten at det berører vedkommende myndigheters tilsynsmyndighet og medlemsstatenes rett til å fastsette og ilegge strafferettslige sanksjoner, skal medlemsstatene sikre at deres vedkommende myndigheter kan ilegge administrative sanksjoner og treffe andre tiltak som får anvendelse på alle overtredelser av de nasjonale bestemmelsene som gjennomfører dette direktiv, og skal treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at de gjennomføres. Medlemsstatene skal sikre at deres administrative sanksjoner og andre tiltak er virkningsfulle, står i forhold til overtredelsen og virker avskrekkende.
- Medlemsstatene kan vedta at de ikke skal fastsette regler for administrative sanksjoner i henhold til dette direktiv for overtredelser som omfattes av strafferettslige sanksjoner i henhold til deres nasjonale rett. I så tilfelle skal medlemsstatene underrette Kommisjonen om de relevante strafferettslige bestemmelsene.
- Vedkommende myndigheter skal utøve sin tilsynsmyndighet, herunder granskingsmyndighet og myndighet til å ilegge sanksjoner fastsatt i dette kapittel, i samsvar med sine nasjonale rettslige rammer på en av følgende måter:
 - Direkte.
 - I samarbeid med andre myndigheter.
 - Etter søknad til vedkommende rettsmyndigheter.
- Medlemsstatene skal sikre at ilagte administrative sanksjoner og andre tiltak som er truffet i samsvar med denne artikkel, kan påklages.
- Vedkommende myndigheter skal gis all den granskingsmyndighet som er nødvendig for at de skal kunne utføre sine oppgaver. Vedkommende myndigheter skal under utøvelsen av sin myndighet til å ilegge administrative sanksjoner og treffe andre tiltak ha et nært samarbeid for å sikre at disse sanksjonene og tiltakene gir de ønskede virkningene, og skal samordne sine handlinger i forbindelse med tverrnasjonale saker, samtidig som det sikres at vilkårene for lovlig databehandling oppfylles i samsvar med direktiv 95/46/EF og forordning (EF) nr. 45/2001.

Dersom medlemsstatene i samsvar med nr. 2 i denne artikkel har valgt å fastsette strafferettslige sanksjoner for overtredelser av bestemmelsene nevnt i artikkel 33, skal de sikre at det er truffet egnede tiltak slik at vedkommende myndigheter har all nødvendig myndighet til å

- a) holde kontakt med rettsmyndigheter innenfor sitt territorium for å motta spesifikke opplysninger om strafferettslig etterforskning eller rettergang som er innledet ved mulige overtredelser i henhold til dette direktiv, og
- b) framlegge disse opplysningene for andre vedkommende myndigheter og EIOPA slik at de kan oppfylle sin forpliktelse til å samarbeide med hverandre og med EIOPA ved anvendelsen av dette direktiv.

Artikkel 32

Offentliggjøring av sanksjoner og andre tiltak

1. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter uten unødig opphold offentliggjør alle administrative sanksjoner eller andre tiltak som er truffet for overtredelser av de nasjonale bestemmelser som gjennomfører dette direktiv, og som ikke er påklaget, herunder opplysninger om overtredelsens type og art og identiteten til de ansvarlige personene. Dersom vedkommende myndighet anser offentliggjøringen av de juridiske personenes identitet eller av de fysiske personenes identitet eller personopplysninger for å være uforholdsmessig etter en individuell vurdering av forholdsmessigheten av offentliggjøringen av slike opplysninger, eller dersom offentliggjøringen ville skade finansmarkedenes stabilitet eller en pågående gransking, kan vedkommende myndigheter imidlertid beslutte å utsette offentliggjøringen, avstå fra offentliggjøring eller offentliggjøre sanksjonene i anonymisert form.

2. Dersom nasjonal rett fastsetter at en beslutning om å ilegge en sanksjon eller treffe et annet tiltak skal offentliggjøres, og denne er klaget inn for de relevante rettsmyndighetene eller andre myndigheter, skal vedkommende myndigheter på sitt offisielle nettsted uten unødig opphold offentliggjøre disse opplysningene og eventuelle senere opplysninger om utfallet av en slik klage. Dessuten skal alle beslutninger om å oppheve en tidligere beslutning om å ilegge en sanksjon eller treffe et annet tiltak som allerede er offentliggjort, også offentliggjøres.

3. Vedkommende myndigheter skal underrette EIOPA om alle ilagte administrative sanksjoner og andre tiltak som er truffet, men som ikke offentliggjøres i samsvar med nr. 1, herunder eventuelle klager i denne forbindelse og resultatet av disse.

Artikkel 33

Overtredelser og sanksjoner og andre tiltak

1. Denne artikkel får anvendelse på minst følgende:

- a) Personer som ikke registrerer sin distribusjonsvirksomhet i samsvar med artikkel 3.
- b) Et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak eller en forsikrings- eller gjenforsikringsformidler som benytter forsikrings- eller gjenforsikringsdistribusjonstjenester fra personer nevnt i bokstav a).
- c) En forsikrings- eller gjenforsikringsformidler eller en forsikringsformidler som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, som i strid med artikkel 3 har blitt registrert ved hjelp av uriktige opplysninger eller andre uregelmessigheter.
- d) En forsikringsdistributør som ikke oppfyller bestemmelsene i artikkel 10.
- e) Et forsikringsforetak eller en forsikringsformidler som ikke overholder reglene for god forretningsskikk i henhold til kapittel V og VI i forbindelse med distribusjon av forsikringsbaserte investeringsprodukter.
- f) En forsikringsdistributør som ikke overholder reglene for god forretningsskikk i henhold til kapittel V i forbindelse med forsikringsprodukter som ikke er nevnt i bokstav e).

2. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter, ved overtredelsene nevnt i nr. 1 bokstav e), i samsvar med nasjonal rett har myndighet til å ilegge minst følgende administrative sanksjoner og treffe andre tiltak:

- a) En offentlig erklæring som identifiserer den ansvarlige fysiske eller juridiske personen og overtredelsens art.
- b) Et pålegg der det kreves at den ansvarlige fysiske eller juridiske personen avslutter atferden og avstår fra å gjenta slik atferd.
- c) Når det gjelder en forsikringsformidler, tilbakekalling av registreringer nevnt i artikkel 3.

- d) Et midlertidig forbud mot å utøve ledelsesfunksjoner hos forsikringsformidlere eller i forsikringsforetak, rettet mot ethvert medlem av ledelsesorganet til forsikringsformidleren eller forsikringsforetaket som holdes ansvarlig.
- e) Når det gjelder en juridisk person, følgende administrative overtredelsesgebyrer:
- i) Minst 5 000 000 euro eller opptil 5 % av samlet årsumsetning i henhold til siste tilgjengelige regnskap godkjent av ledelsesorganet eller, i medlemsstater som ikke har euro som valuta, den tilsvarende verdien i nasjonal valuta på den dato dette direktiv trer i kraft. Dersom den juridiske personen er et morforetak eller et datterforetak av et morforetak som skal utarbeide konsernregnskaper i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/34/EU⁽¹⁾, skal relevant samlet omsetning være den samlede årsumsetningen i henhold til siste tilgjengelige konsoliderte regnskap godkjent av ledelsesorganet i det overordnede morforetaket, eller
 - ii) opptil to ganger oppnådd fortjeneste eller unngått tap som følge av overtredelsen, når det er mulig å fastslå disse.
- f) Når det gjelder en fysisk person, følgende administrative overtredelsesgebyrer:
- i) Minst 700 000 euro eller, i medlemsstater som ikke har euro som valuta, den tilsvarende verdien i nasjonal valuta på den dato dette direktiv trer i kraft, eller
 - ii) opptil to ganger oppnådd fortjeneste eller unngått tap som følge av overtredelsen, når det er mulig å fastslå disse.
3. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter, ved overtredelsene nevnt i nr. 1 bokstav a–d) og f), i samsvar med nasjonal rett har myndighet til å ilegge minst følgende administrative sanksjoner og treffe andre tiltak:
- a) Et pålegg der det kreves at den ansvarlige fysiske eller juridiske personen avslutter atferden og avstår fra å gjenta slik atferd.
 - b) Når det gjelder en forsikrings- eller gjenforsikringsformidler eller en forsikringsformidler som har forsikringsformidling som tilleggsvirksomhet, tilbakekalling av registreringer nevnt i artikkel 3.
4. Medlemsstatene kan gi vedkommende myndigheter rett til å fastsette ytterligere sanksjoner eller andre tiltak og ilegge større administrative overtredelsesgebyrer enn dem som er fastsatt i denne artikkel.

Artikkel 34

Effektiv anvendelse av sanksjoner og andre tiltak

Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter ved fastsettelse av typen av administrative sanksjoner og størrelsen på administrative overtredelsesgebyrer eller andre tiltak tar hensyn til alle relevante omstendigheter, herunder eventuelt

- a) overtredelsens grovhet og varighet,
- b) graden av ansvar hos den fysiske eller juridiske personen som er ansvarlig,
- c) den ansvarlige fysiske eller juridiske personens finansielle styrke, slik den framgår enten av den ansvarlige fysiske personens årsinntekt eller av den ansvarlige juridiske personens samlede omsetning,
- d) betydningen av oppnådd fortjeneste eller unngått tap hos den ansvarlige fysiske eller juridiske personen, i den grad dette kan fastslås,
- e) tap påført kunder og tredjeparter som følge av overtredelsen, i den grad dette kan fastslås,
- f) den ansvarlige fysiske eller juridiske personens vilje til å samarbeide med vedkommende myndighet,
- g) tiltak truffet av den ansvarlige fysiske eller juridiske personen for å hindre at overtredelsen gjentas, og
- h) eventuelle tidligere overtredelser begått av den ansvarlige fysiske eller juridiske personen.

⁽¹⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/34/EU av 26. juni 2013 om årsregnskaper, konsernregnskaper og tilhørende rapporter for visse typer foretak, om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/43/EF og om oppheving av rådsdirektiv 78/660/EØF og 83/349/EØF (EUT L 182 av 29.6.2013, s. 19).

*Artikkel 35***Rapportering av overtredelser**

1. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter innfører effektive ordninger for å muliggjøre og oppmuntre til rapportering til dem av mulige eller faktiske overtredelser av nasjonale bestemmelser som gjennomfører dette direktiv.
2. Ordningene nevnt i nr. 1 skal minst omfatte
 - a) særlige framgangsmåter for mottak av rapporter om overtredelser og oppfølging av dem,
 - b) passende vern, i det minste mot gjengjeldelse, diskriminering eller andre typer urettferdig behandling, for ansatte hos forsikrings- eller gjenforsikringsdistributører og om mulig for andre personer som rapporterer om overtredelser som er begått i disse enhetene, og
 - c) vern av identiteten til både den personen som rapporterer om overtredelsen, og den fysiske personen som angivelig er ansvarlig for overtredelsen, på ethvert trinn i saken, med mindre offentliggjøring kreves i henhold til nasjonal rett i forbindelse med ytterligere gransking eller etterfølgende forvaltningssaker eller rettergang.

*Artikkel 36***Framlegging av opplysninger for EIOPA om sanksjoner og andre tiltak**

1. Vedkommende myndigheter skal underrette EIOPA om alle ilagte administrative sanksjoner og andre tiltak som er truffet, men som ikke offentliggjøres i samsvar med artikkel 32 nr. 1.
2. Vedkommende myndigheter skal årlig framlegge for EIOPA sammenfattede opplysninger om alle ilagte administrative sanksjoner og andre tiltak som er truffet i samsvar med artikkel 31.

EIOPA skal offentliggjøre disse opplysningene i en årsrapport.

3. Når vedkommende myndighet offentliggjør en administrativ sanksjon eller et annet tiltak, skal den samtidig underrette EIOPA om dette.

KAPITTEL VIII

SLUTTBESTEMMELSER*Artikkel 37***Vern av personopplysninger**

1. Medlemsstatene skal anvende direktiv 95/46/EF på behandling av personopplysninger som utføres i medlemsstatene i henhold til dette direktiv.
2. Forordning (EF) nr. 45/2001 får anvendelse på behandling av personopplysninger som utføres av EIOPA i henhold til dette direktiv.

*Artikkel 38***Delegerte rettsakter**

Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 39 med hensyn til artikkel 25, 28, 29 og 30.

*Artikkel 39***Utøvelse av delegert myndighet**

1. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter gis Kommisjonen på vilkårene som er fastsatt i denne artikkel.
2. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter nevnt i artikkel 25, 28, 29 og 30 skal gis Kommisjonen på ubestemt tid fra 22. februar 2016.
3. Den delegerte myndigheten nevnt i artikkel 25, 28, 29 og 30 kan når som helst tilbakekalles av Europaparlamentet eller Rådet. En beslutning om tilbakekalling innebærer at den delegerte myndigheten som angis i beslutningen, opphører å gjelde. Den får anvendelse dagen etter at den er offentliggjort i *Den europeiske unions tidende*, eller på et senere tidspunkt angitt i beslutningen. Den berører ikke gyldigheten av delegerte rettsakter som allerede er trådt i kraft.

4. Så snart Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den underrette Europaparlamentet og Rådet samtidig om dette.
5. En delegert rettsakt vedtatt i henhold til artikkel 25, 28, 29 og 30 skal tre i kraft bare dersom verken Europaparlamentet eller Rådet har gjort innsigelse mot rettsakten innen en frist på tre måneder etter at rettsakten ble meddelt Europaparlamentet eller Rådet, eller dersom Europaparlamentet og Rådet innen utløpet av denne fristen begge har underrettet Kommisjonen om at de ikke kommer til å gjøre innsigelse. Fristen forlenges med tre måneder på Europaparlamentets eller Rådets initiativ.

Artikkel 40

Overgangsperiode

Medlemsstatene skal sikre at formidlere som allerede er registrert i henhold til direktiv 2002/92/EF, innen 23. februar 2019 overholder de relevante internrettslige bestemmelsene som gjennomfører artikkel 10 nr. 1 i dette direktiv.

Artikkel 41

Gjennomgåelse og vurdering

1. Senest 23. februar 2021 skal Kommisjonen framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen av artikkel 1. Denne rapporten skal inneholde en vurdering som er foretatt på grunnlag av opplysninger mottatt fra medlemsstatene og EIOPA i henhold til artikkel 1 nr. 5, av om dette direktivs virkeområde, herunder unntaket i artikkel 1 nr. 3, fortsatt er hensiktsmessig med hensyn til forbrukervern nivået, forholdsmessigheten i behandlingen av ulike forsikringsdistributører og den administrative byrden som pålegges vedkommende myndigheter og forsikringsdistribusjonskanaler.
2. Kommisjonen skal innen 23. februar 2021 gjennomgå dette direktiv. Gjennomgåelsen skal omfatte en generell undersøkelse av den praktiske anvendelsen av dette direktivs bestemmelser, idet det tas behørig hensyn til utviklingen på markedet for investeringsprodukter til ikke-profesjonelle investorer og erfaringene fra den praktiske anvendelsen av dette direktiv og forordning (EU) nr. 1286/2014 samt direktiv 2014/65/EU. Gjennomgåelsen skal i tillegg omfatte en vurdering av om de særlige reglene for god forretningsskikk for distribusjon av forsikringsbaserte investeringsprodukter som er angitt i kapittel VI i dette direktiv, gir hensiktsmessige og forholdsmessige resultater, idet det tas hensyn til behovet for å sikre et tilstrekkelig forbrukervern nivå i samsvar med de standardene for investorvern som får anvendelse i henhold til direktiv 2014/65/EU, og særtrekkene ved forsikringsbaserte investeringsprodukter og deres distribusjonskanalers særlige art. I forbindelse med gjennomgåelsen skal det dessuten vurderes om bestemmelsene i dette direktiv bør få anvendelse på produkter som omfattes av direktiv 2003/41/EF. En slik gjennomgåelse skal også inneholde en særskilt analyse av virkningen av artikkel 19 i dette direktiv, idet det tas hensyn til konkurransesituasjonen i markedet for forsikringsdistribusjon for avtaler som ikke inngår i noen av klassene angitt i vedlegg II til direktiv 2009/138/EF, og virkningen av forpliktelsene nevnt i artikkel 19 i dette direktiv på forsikringsformidlere som er små og mellomstore bedrifter.
3. Etter samråd med Felleskomiteen for de europeiske tilsynsmyndighetene skal Kommisjonen framlegge en første rapport til Europaparlamentet og Rådet.
4. Senest 23. februar 2020 og deretter minst hvert annet år skal EIOPA utarbeide en ytterligere rapport om anvendelsen av dette direktiv. EIOPA skal rådføre seg med Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndighet før den offentliggjør sin rapport.
5. I en tredje rapport, som skal utarbeides innen 23. februar 2018, skal EIOPA foreta en vurdering av forsikringsformidlermarkedenes struktur.
6. I rapporten nevnt i nr. 4, som skal utarbeides innen 23. februar 2020, skal EIOPA undersøke om vedkommende myndigheter nevnt i artikkel 12 nr. 1 har tilstrekkelig myndighet og tilstrekkelige ressurser til å utføre sine oppgaver.
7. I rapporten nevnt i nr. 4 skal minst følgende undersøkes:
 - a) Eventuelle endringer i forsikringsformidlermarkedets struktur.
 - b) Eventuelle endringer i mønsteret for virksomhet over landegrensene.
 - c) Om rådgivningens og salgsmetodenes kvalitet er forbedret, og dette direktivs virkning på forsikringsformidlere som er små og mellomstore bedrifter.
8. Rapporten nevnt i nr. 4 skal også inneholde EIOPAs vurdering av dette direktivs virkning.

*Artikkel 42***Innarbeiding i nasjonal rett**

1. Medlemsstatene skal innen 23. februar 2018 sette i kraft de lovene og forskriftene som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv. De skal umiddelbart oversende Kommisjonen teksten til disse bestemmelsene.

Når disse bestemmelsene vedtas av medlemsstatene, skal de inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. De skal også inneholde en erklæring om at henvisninger i gjeldende lover og forskrifter til direktivet som oppheves ved dette direktiv, skal forstås som henvisninger til dette direktiv. Nærmere regler for henvisningen og ordlyden i erklæringen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelsene som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

*Artikkel 43***Endring av direktiv 2002/92/EF**

Kapittel IIIA i direktiv 2002/92/EF utgår med virkning fra 23. februar 2016.

*Artikkel 44***Oppheving**

Direktiv 2002/92/EF, som endret ved direktivene oppført i vedlegg II del A, oppheves med virkning fra 23. februar 2018, uten at dette berører medlemsstatenes forpliktelser med hensyn til fristene for innarbeiding i nasjonal rett av direktivene oppført i vedlegg II del B.

Henvisninger til det opphevede direktivet skal forstås som henvisninger til dette direktiv og leses som angitt i sammenligningstabellen i vedlegg III.

*Artikkel 45***Ikrafttredelse**

Dette direktiv trer i kraft den 20. dagen etter at det er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

*Artikkel 46***Adressater**

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Strasbourg 20. januar 2016.

For Europaparlamentet

M. SCHULZ

President

For Rådet

A.G. KOENDERS

Formann

VEDLEGG I

MINSTEKRAV TIL FAGLIG KUNNSKAP OG KOMPETANSE

(som omhandlet i artikkel 10 nr. 2)

I Skadeforsikringsrisiko klassifisert i klasse 1–18 i del A i vedlegg I til direktiv 2009/138/EF:

- a) Minstekrav til kunnskap om vilkårene i forsikringer som tilbys, herunder tilleggsrisikoer som er omfattet av slike forsikringer.
- b) Minstekrav til kunnskap om gjeldende lovgivning om distribusjon av forsikringsprodukter, for eksempel forbrukerrett, relevant skatterett og relevant sosial- og arbeidsrett.
- c) Minstekrav til kunnskap om behandling av erstatningskrav.
- d) Minstekrav til kunnskap om klagebehandling.
- e) Minstekrav til kunnskap om vurdering av kundenes behov.
- f) Minstekrav til kunnskap om forsikringsmarkedet.
- g) Minstekrav til kunnskap om forretningsetiske standarder.
- h) Minstekrav til finansiell kompetanse.

II Forsikringsbaserte investeringsprodukter:

- a) Minstekrav til kunnskap om forsikringsbaserte investeringsprodukter, herunder vilkår og nettopremier samt eventuelt garanterte og ikke-garanterte ytelser.
- b) Minstekrav til kunnskap om fordeler og ulemper ved ulike investeringsalternativer for forsikringstakere.
- c) Minstekrav til kunnskap om finansiell risiko som bæres av forsikringstakere.
- d) Minstekrav til kunnskap om livsforsikringsrisiko og andre spareprodukter.
- e) Minstekrav til kunnskap om hvordan pensjonsordningen er organisert og hvilke ytelser den garanterer.
- f) Minstekrav til kunnskap om gjeldende lovgivning om distribusjon av forsikringsprodukter, for eksempel forbrukerrett og relevant skatterett.
- g) Minstekrav til kunnskap om forsikringsmarkedet og spareproduktmarkedet.
- h) Minstekrav til kunnskap om klagebehandling.
- i) Minstekrav til kunnskap om vurdering av kundenes behov.
- j) Kunnskap om håndtering av interessekonflikter.
- k) Minstekrav til kunnskap om forretningsetiske standarder.
- l) Minstekrav til finansiell kompetanse.

III Livsforsikringsrisiko klassifisert i vedlegg II til direktiv 2009/138/EF:

- a) Minstekrav til kunnskap om forsikringer, herunder vilkår, garanterte ytelser og eventuelt tilleggsrisikoer.
- b) Minstekrav til kunnskap om hvordan den berørte medlemsstatens pensjonsordning er organisert og hvilke ytelser den garanterer.
- c) Kunnskap om gjeldende forsikringsavtalerett, forbrukerrett, personvernrett, lovgivning om bekjempelse av hvitvasking av penger og eventuelt relevant skatterett og relevant sosial- og arbeidsrett.

- d) Minstekrav til kunnskap om forsikringsmarkedet og andre relevante markeder for finansielle tjenester.
 - e) Minstekrav til kunnskap om klagebehandling.
 - f) Minstekrav til kunnskap om vurdering av forbrukernes behov.
 - g) Kunnskap om håndtering av interessekonflikter.
 - h) Minstekrav til kunnskap om forretningsetiske standarder.
 - i) Minstekrav til finansiell kompetanse.
-

VEDLEGG II

DEL A

Opphevet direktiv med liste over dets senere endringer

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/92/EF (EFT L 9 av 15.1.2003, s. 3).

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU (EUT L 173 av 12.6.2014, s. 349).

Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2016/97 (EUT L 26 av 2.2.2016, s. 19).

DEL B

Frister for innarbeiding i nasjonal rett som omhandlet i artikkel 44

Direktiv	Frist for innarbeiding av endringsdirektiver
2014/65/EU	3.7.2016
(EU) 2016/97	22.2.2016 (med hensyn til endring av direktiv 2002/92/EF i samsvar med artikkel 43 i dette direktiv) 23.2.2018 (med hensyn til innarbeiding av dette direktiv i samsvar med artikkel 42)

VEDLEGG III

Sammenligningstabell

Direktiv 2002/92/EF	Dette direktiv
Artikkel 1 nr. 1	Artikkel 1 nr. 1 og 2
Artikkel 1 nr. 2	Artikkel 1 nr. 3 og 4
Artikkel 1 nr. 3	Artikkel 1 nr. 6
Artikkel 2 punkt 1	Artikkel 2 nr. 1 punkt 6
Artikkel 2 punkt 2	Artikkel 2 nr. 1 punkt 7
Artikkel 2 punkt 3	Artikkel 2 nr. 1 punkt 1 og artikkel 2 nr. 2
Artikkel 2 punkt 4	Artikkel 2 nr. 1 punkt 2 og artikkel 2 nr. 2
Artikkel 2 punkt 5	Artikkel 2 nr. 1 punkt 3
Artikkel 2 punkt 6	Artikkel 2 nr. 1 punkt 5
Artikkel 2 punkt 7	—
Artikkel 2 punkt 8	Artikkel 2 nr. 1 punkt 16
Artikkel 2 punkt 9	Artikkel 2 nr. 1 punkt 10
Artikkel 2 punkt 10	Artikkel 2 nr. 1 punkt 11
Artikkel 2 punkt 11	—
Artikkel 2 punkt 12	Artikkel 2 nr. 1 punkt 18
Artikkel 2 punkt 13	Artikkel 2 nr. 1 punkt 17
Artikkel 3 nr. 1	Artikkel 3 nr. 1
Artikkel 3 nr. 2	Artikkel 3 nr. 2 og 3
Artikkel 3 nr. 3	Artikkel 3 nr. 4
Artikkel 3 nr. 4	—
Artikkel 3 nr. 5	—
Artikkel 3 nr. 6	Artikkel 16
Artikkel 4 nr. 1	Artikkel 10 nr. 1 og 2
Artikkel 4 nr. 2	Artikkel 10 nr. 3
Artikkel 4 nr. 3	Artikkel 10 nr. 4
Artikkel 4 nr. 4	Artikkel 10 nr. 6
Artikkel 4 nr. 5	—
Artikkel 4 nr. 6	—
Artikkel 4 nr. 7	Artikkel 10 nr. 7
Artikkel 5	Artikkel 40
Artikkel 6 nr. 1	Artikkel 4 og 6
Artikkel 6 nr. 2	—
Artikkel 6 nr. 3	Artikkel 11 nr. 1
Artikkel 7	Artikkel 12
Artikkel 8	Artikkel 5, 7 og 31–36

Direktiv 2002/92/EF	Dette direktiv
Artikkel 9	Artikkel 13
Artikkel 10	Artikkel 14
Artikkel 11	Artikkel 15
Artikkel 12 nr. 1 bokstav a)	Artikkel 18 bokstav a) punkt i) og bokstav b) punkt i)
Artikkel 12 nr. 1 bokstav b)	Artikkel 18 bokstav a) punkt iv)
Artikkel 12 nr. 1 bokstav c)	Artikkel 19 nr. 1 bokstav a)
Artikkel 12 nr. 1 bokstav d)	Artikkel 19 nr. 1 bokstav b)
Artikkel 12 nr. 1 bokstav e)	Artikkel 18 bokstav a) punkt iii), bokstav b) punkt iii) og artikel 19 nr. 1 bokstav c)
Artikkel 12 nr. 2	Artikkel 20 nr. 3
Artikkel 12 nr. 3	Artikkel 20 nr. 1
Artikkel 12 nr. 4	Artikkel 22 nr. 1
Artikkel 12 nr. 5	Artikkel 22 nr. 2 og 4
Artikkel 13	Artikkel 23
Artikkel 14	—
Artikkel 15	—
Artikkel 16	—
Artikkel 17	—